

XV. ročník celoslovenskej súťaže

SVÄTOPLUKOVO KRÁĽOVSTVO

oživa

Základná škola kráľa Svätopluka, Nitra

školský rok 2023/2024

Svätoplukovo kráľovstvo oživa

**Publikácia ocenených prác z 15. ročníka celoslovenskej súťaže
školský rok 2023/2024**

Vydavateľ: ZŠ kráľa Svätopluka Nitra

Zostavili: Mgr. Hana Kunovičová

Ilustrácia na obálke: Sebastián Skupin, ZŠ Holíč

Náklad: 70 ks

Rozsah: 80 strán

Rok vydania: 2024

Tlač: REA Nitra

ISBN 978-80-570-5707-9

EAN 9788057057079

Obsah

1.	ZÁBERY ZO ZASADNUTÍ.....	6
2.	PODPORNÉ MATERIÁLY V NAŠEJ ŠKOLE	7
3.	ZÁBERY Z VYHODNOTENIA XIV. ROČNÍKA.....	8
4.	PROPOZÍCIE SÚŤAŽE	10
5.	XV. ROČNÍK SÚŤAŽE SVÄTOPLUKOVO KRÁĽOVSTVO OŽÍVA V ČÍSLACH	12
6.	ZÁPISNICA ZO ZASADNUTIA KOMISIE PRE HODNOTENIE CELOSLOVENSKEJ SÚŤAŽE SVÄTOPLUKOVO KRÁĽOVSTVO OŽÍVA 2024	14
7.	VÝSLEDKOVÁ LISTINA	20
8.	VÍŤAZNÉ LOGO SÚŤAŽE.....	24
9.	OCENENÉ PRÁCE	25
	<i>Literárna časť – poézia 1. kategória</i>	<i>26</i>
	<i>Literárna časť – próza 1. kategória</i>	<i>29</i>
	<i>Literárna časť – poézia 2. kategória</i>	<i>31</i>
	<i>Literárna časť – próza 2. kategória</i>	<i>34</i>
	<i>Literárna časť – poézia 3. kategória</i>	<i>41</i>
	<i>Literárna časť – próza 3. kategória</i>	<i>44</i>
	<i>Literárna časť – poézia 4. kategória</i>	<i>50</i>
	<i>Literárna časť – próza 4. kategória</i>	<i>53</i>
	<i>Výtvarná časť 1. kategória.....</i>	<i>60</i>
	<i>Výtvarná časť 2. kategória.....</i>	<i>63</i>
	<i>Výtvarná časť 3. kategória.....</i>	<i>66</i>
	<i>Výtvarná časť 4. kategória.....</i>	<i>69</i>
	<i>Elektronická časť 1. kategória.....</i>	<i>72</i>
	<i>Elektronická časť 2. kategória.....</i>	<i>75</i>

Vážení kolegovia, podporovatelia talentov a milí žiaci,

s potešením vám oznamujeme, že celoslovenská súťaž „Svätoplukovo kráľovstvo ožíva“ sa konala už po pätnásty krát. Tento rok bola naša Základná škola kráľa Svätopluka v Nitre hrdým organizátorom už tretí rok po sebe.

Súťaž je zameraná na prezentáciu prác žiakov a žiačok zo základných škôl, gymnázií, špeciálnych škôl a tiež prác pedagogických zamestnancov, ktorí sú tvoriví, talentovaní a zároveň ochotní reprezentovať seba a svoju školu.

Názov súťaže odzrkadľuje našu snahu oživiť historické témy nášho národa, povzbudzovať k tvorivosti, nápaditosti a odvahe spracovať tieto, pre mladých ľudí možno menej atraktívne, medzníky našich dejín.

Súťaž mala tradične dve kolá. Po úspechu a výbere v školskom kole súťažiaci postúpili do celoštátneho kola. Zapojiť sa mohli v oblasti literárnej, výtvarnej alebo elektronickej. Prihlásených 301 súťažných prác, ktoré v druhom kole vyhodnocovala komisia, svedčia o tom, že súťaž má svojich podporovateľov a má zmysel ju aj naďalej organizovať.

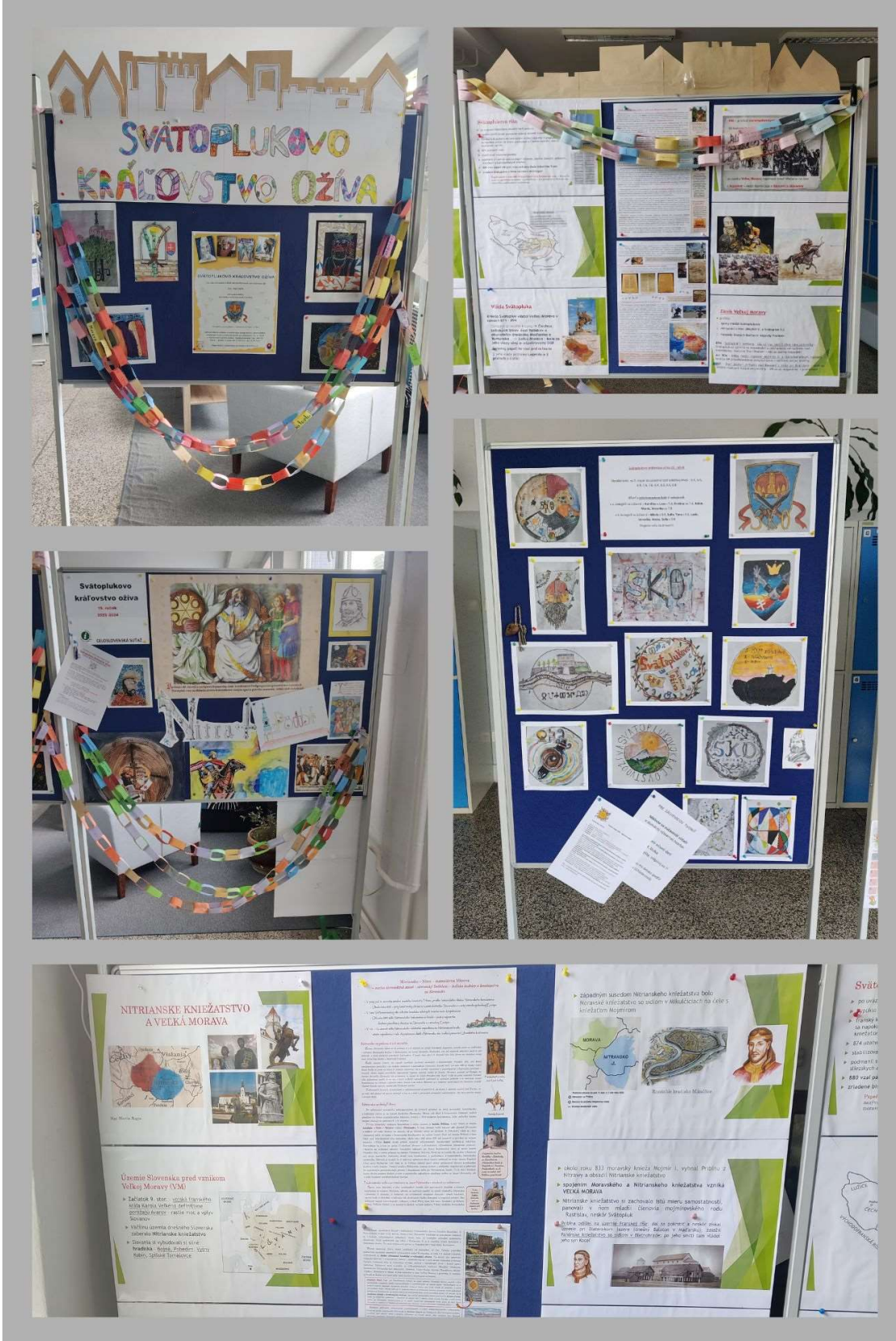
Všetkým zúčastneným za spoluprácu a podporu ďakujeme a víťazom srdečne blahoželáme.

Organizačný tím Základnej školy kráľa Svätopluka v Nitre

1. ZÁBERY ZO ZASADNUTÍ

2. PODPORNÉ MATERIÁLY V NAŠEJ ŠKOLE

3. ZÁBERY Z VYHODNOTENIA XIV. ROČNÍKA

4. PROPOZÍCIE SÚŤAŽE

XV. ročník celoslovenskej súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa

Vyhlasovateľ súťaže: Základná škola kráľa Svätopluka Nitra

Odborný garant: PhDr. PaedDr. Martin Bodis, PhD. - predseda komisie

Cieľ súťaže: Súťaž povzbudzuje k budovaniu národnej hrdosti a vlastenectvu. Je príspevkom k sebareflexii našej národnej identity, orientuje pozornosť na aktuálne témy v spoločnosti a významné historické medzníky. Cieľom jubilejného XV. ročníka súťaže je vybrať zo súťažných prác logo a hymnu súťaže.

Súťaž je registrovaná na MŠVVaŠ SR.

Témy (spoločné pre všetky časti a kategórie):

1. Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva
2. Obdobie života a panovania Svätopluka (architektúra, sochárstvo, maliarstvo, úžitkové umenie) vo forme učebnej pomôcky alebo edukačného materiálu
3. Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa

Termíny:

- Vyhlásenie súťaže: **1. október 2023**
- Odoslanie prác a uzávierka súťaže: **15. december 2023**
- Vyhlásenie výsledkov: **26. apríl 2024**

Podmienky súťaže:

Súťaž má postupový charakter. Podmienkou účasti v celoštátnom kole je úspešný výber v školskom kole. Školské kolá organizujú školy, ktoré následne zašlú **maximálne tri víťazné práce z jednotlivých kategórií** na adresu organizátora súťaže. Odbornú prípravu žiakov na súťaž zabezpečujú zapojené školy ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu. Súťaže sa môže zúčastniť žiak alebo pedagogický zamestnanec, ktorý napíše poéziu či prózu na danú tému v slovenskom jazyku, vytvorí výtvarné alebo elektronické dielo. Vytvorené dielo musí mať súvislosť s cieľom súťaže a témami aktuálneho ročníka. Zaslané dielo nesmie byť do vyhlásenia výsledkov nikde publikované. Prihlásené práce sa stávajú majetkom organizátora a budú slúžiť na študijné, publikačné a výstavné účely.

A) Literárna časť

Z literárnych útvarov sa odporúčajú: hymna, óda, úvaha, príbeh, poviedka. Do súťaže budú zaradené literárne diela v rozsahu maximálne 4 strany, napísané v slovenskom jazyku v elektronickej podobe – v programe Word. Literárne diela posielajte elektronicky na adresu: svatoplukovo.kralovstvo1@gmail.com

B) Výtvarná časť

Do výtvarnej časti súťaže budú zaradené výtvarné diela formátu A3. Menšie a väčšie formáty budú vyradené. Odporúča sa maľba, kresba, grafika, kombinované techniky. V 3. téme sa zamerajte na tvorbu loga súťaže, vlajky, plagátu, štítu, tvorbu puzzle. Každá výtvarná práca musí mať na zadnej strane prilepenú vyplnenú prihlášku. Výtvarné diela posielajte poštou na adresu organizátora: Základná škola kráľa Svätopluka, Dražovská 6, 949 01 Nitra, Slovenská republika. Na obálku napíšte „SKO“

C) Elektronická časť

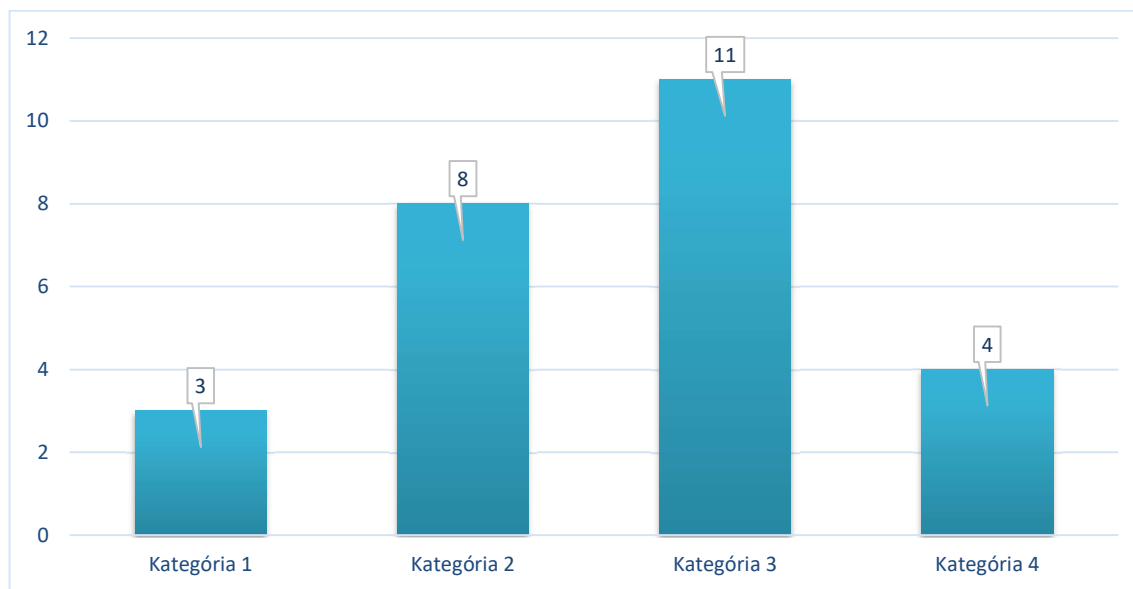
Do elektronickej časti súťaže budú zaradené elektronické diela v audiovizuálnom prevedení: elektronická hra, puzzle, elektronický kvíz, pieseň, hymna, logo. Práce vo forme prezentácie nebudú akceptované.

Práce zasielajte elektronicky na adresu: svatoplukovo.kralovstvo2@gmail.com

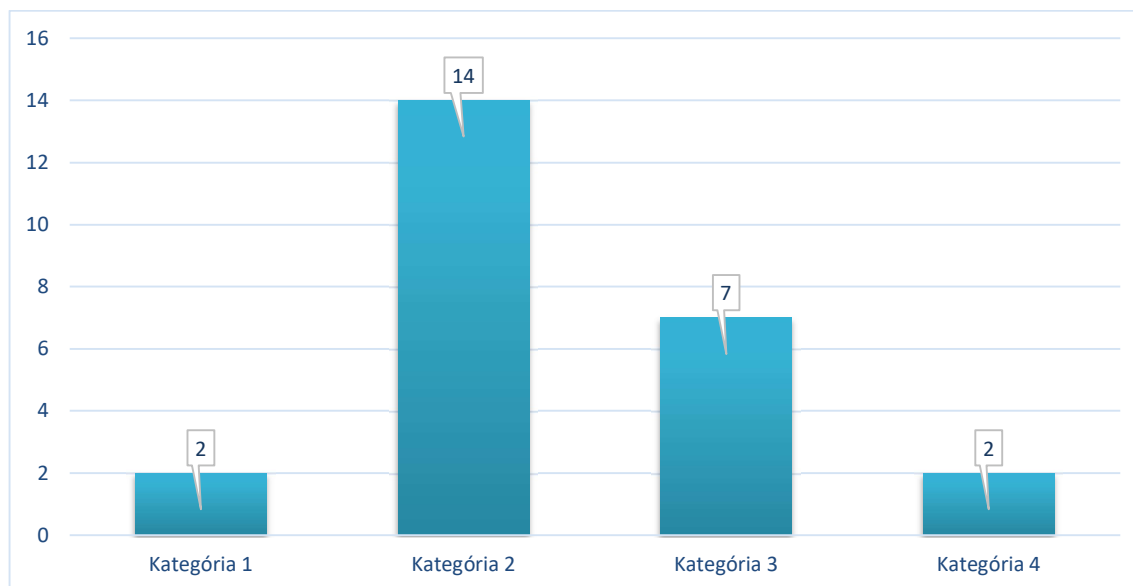
LITERÁRNA ČASŤ	VÝTVARNÁ ČASŤ	ELEKTRONICKÁ ČASŤ
I. kategória žiaci 2. – 4. ročníka ZŠ <ul style="list-style-type: none">• poézia• próza	I. kategória žiaci 2.- 4. ročníka ZŠ	
II. kategória žiaci 5. – 7. ročníka ZŠ, žiaci osemročných gymnazií príma – sekunda <ul style="list-style-type: none">• poézia• próza	II. kategória žiaci 5. – 7. ročníka ZŠ , žiaci osemročných gymnazií príma – sekunda	I. kategória žiaci 5. – 7. ročníka ZŠ , žiaci osemročných gymnazií príma – sekunda
III. kategória žiaci 8. – 9. ročníka ZŠ, žiaci osemročných gymnazií tercia - kvarta <ul style="list-style-type: none">• poézia• próza	III. kategória žiaci 8. – 9. ročníka ZŠ, žiaci osemročných gymnazií tercia - kvarta	II. kategória žiaci 8. – 9. ročníka ZŠ, žiaci osemročných gymnazií tercia – kvarta
IV. kategória pedagogickí zamestnanci <ul style="list-style-type: none">• poézia• próza	IV. kategória žiaci zo špeciálnych základných škôl, špeciálnych výchovných zariadení.	

5. XV. ROČNÍK SÚŤAŽE SVÄTOPLUKOVO KRÁĽOVSTVO OŽÍVA V ČÍSLACH

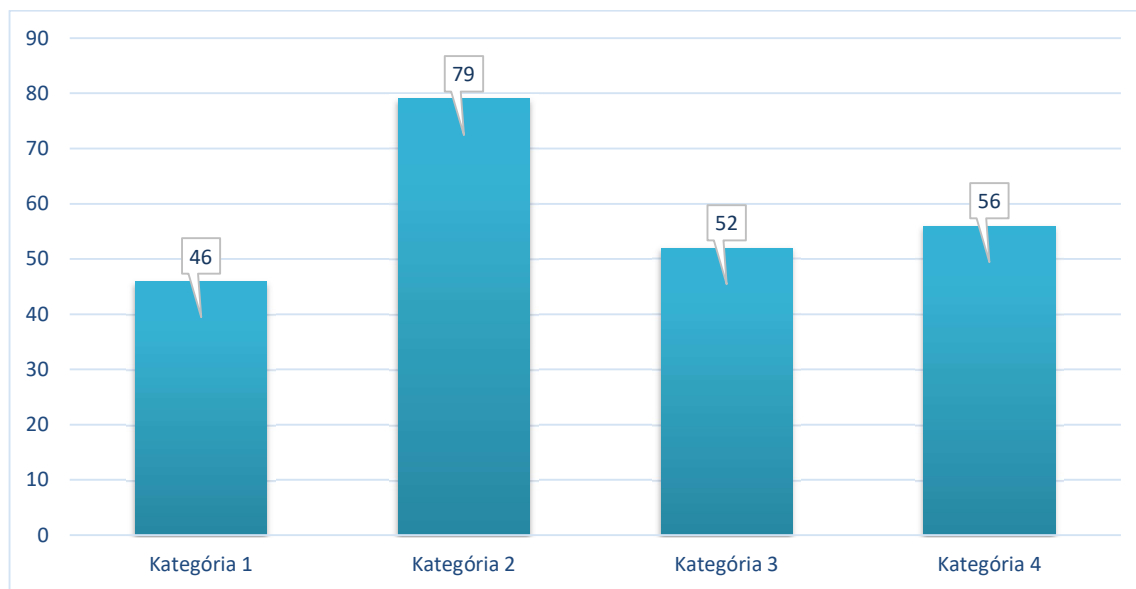
Celkový počet žiakov zapojených do **literárnej časti – PRÓZA** v jednotlivých kategóriách

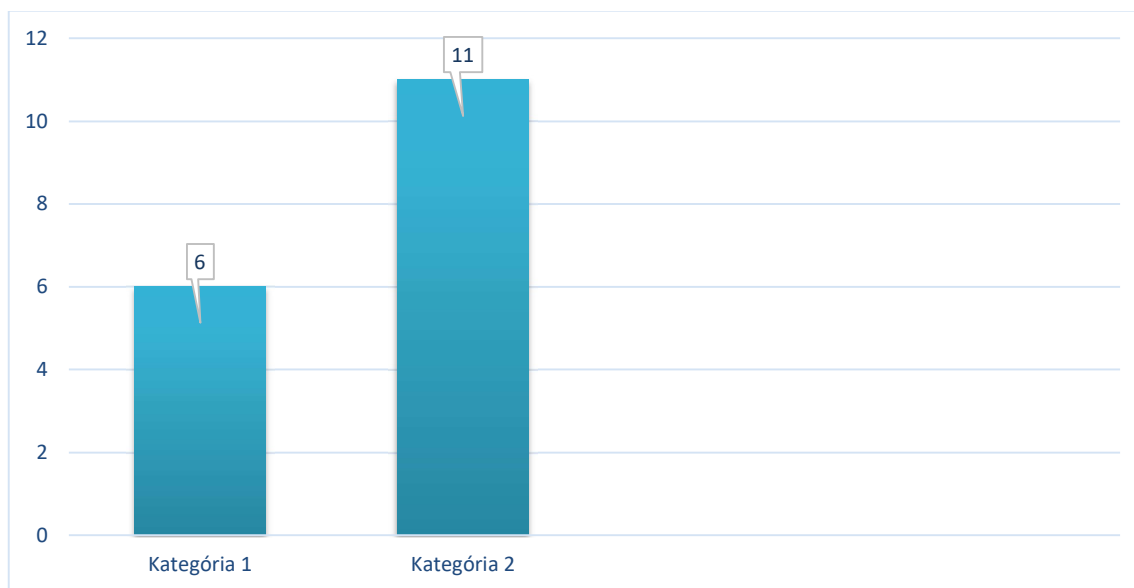
Celkový počet žiakov zapojených do **literárnej časti – POÉZIA** v jednotlivých kategóriách

Celkový počet žiakov zapojených do **výtvarnej časti** v jednotlivých kategóriách

Celkový počet žiakov zapojených do **elektronickej časti** v jednotlivých kategóriách

6. ZÁPISNICA ZO ZASADNUTIA KOMISIE PRE HODNOTENIE CELOSLOVENSKEJ SÚŤAŽE SVÄTOPLUKOVO KRÁĽOVSTVO OŽÍVA 2024

Miesto: Základná škola kráľa Svätopluka Nitra

Dátum: 4. 4. 2024, Nitra

Predseda komisie:

- PhDr. PaedDr. Martin Bodis, PhD.

Členovia komisie:

- Mgr. Alexandra Ďurišová
- PaedDr. Eva Lehoťáková, PhD.
- Mgr. Veronika Bilicová
- Mgr. Hana Kunovičová

Literárna časť

Do literárnej časti súťaže sa zapojilo 25 škôl, ktoré prihlásili spolu 51 súťažných prác svojich žiakov a žiačok. Literárne práce mohli školy prihlasovať do štyroch kategórií. V každej z nich bola ešte vyčlenená časť poézia a časť próza.

Po podrobnom čítaní a analyzovaní každej jednej práce členovia komisie nezávisle od seba vybrali do užšieho výberu práce, ktoré boli podľa nich najhodnotnejšie. Následne spoločne vybrali víťazov na prvých troch miestach v každej kategórii.

Súťažiaci si mohli vybrať jednu z troch tém:

- Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva
- Obdobie života a panovania Svätopluka
- Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa

Súťažiacich najviac oslovila téma Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva. V súťažných prácach sa objavila 35 krát. Nasledovala téma Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa, ktorú si vybralo 10 súťažiacich. Po poslednej téme – Obdobie života a panovania Svätopluka – siahlo 6 súťažiacich.

Literárne práce zaslané do súťaže sú dôkazom toho, že veľkomoravská tematika je stále aktuálna a živá. Všetky prihlásené práce splnili stanovené kritériá. Tento rok súťažilo s poéziou 26 súťažiacich a s prózou sa zapojilo 25 súťažiacich.

Porota pri výbere ocenených prác hodnotila najmä originálny prístup k téme, štýl písania a výber jazykových prostriedkov. Objavili sa aj práce, ktoré nezodpovedali veku pisateľa a bol v nich zjavný zásah dospelej osoby.

Napriek týmto postrehom musíme konštatovať, že do súťaže bolo prihlásených množstvo kvalitných prác. Opäť sa potvrdilo, že súťaž má svoj zmysel, že tvorivé písanie je pre žiačky a žiakov prirodzené a dokážu spracovať aj historické témy.

Osobitné poďakovanie patrí všetkým pedagógom, ktorí svojim žiakom venovali čas, podporovali a motivovali ich a vybrali a poslali tie najlepšie práce, vhodné na reprezentáciu svojej školy.

Vyhodnotenie súťaže /výherné práce:

Počet zúčastnených škôl spolu – **25**

Počet súťažných literárnych prác spolu – **51**

Počet škôl /literárnych prác podľa kategórií:

1. kategória – 4/5	z toho poézia: 3	próza: 2
2. kategória – 12/22	z toho poézia: 8	próza: 14
3. kategória – 10/18	z toho poézia: 11	próza: 7
4. kategória – 5/6	z toho poézia: 4	próza: 2

Počet literárnych prác podľa témy:

1. téma: Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva /**35**
2. téma: Obdobie života a panovania Svätopluka /**6**
3. téma: Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa /**10**

Zapojenie sa škôl do súťaže podľa krajov:

1. Nitriansky kraj	40 %	(10 škôl)
2. Košický kraj	12 %	(3 školy)
3. Prešovský kraj	0 %	(0 škôl)
4. Bratislavský kraj	4 %	(1 škola)
5. Trnavský kraj	8%	(2 školy)
6. Trenčiansky kraj	24%	(6 škôl)
7. Banskobystrický kraj	8%	(2 školy)
8. Žilinský kraj	4%	(1 škola)

1. kategória /2., 3., 4. ročník ZŠ/:

poézia

1. miesto – **Jakub Hinko a kol.**, ZŠ Na dolinách, Trenčín, Trenčiansky kraj
2. miesto – **Tomáš Findura**, ZŠ Jána Domastu, Cabaj-Čápor, Nitriansky kraj
3. miesto – **Nicol Kukurová**, ZŠ s MŠ Hrabušice, Košický kraj

próza

1. miesto – **Tobias Krajčech**, ZŠ s MŠ Lúka, Trenčiansky kraj
2. miesto – **Juraj Hubinský**, ZŠ s MŠ Lúka, Trenčiansky kraj
3. miesto – **neudelené**

2. kategória /5., 6., 7. ročník ZŠ a prímá, sekunda osemročných gymnázií/:

poézia

1. miesto – **Dominika Ivínová**, Spojená škola Nitrianske Pravno, Trenčiansky kraj
2. miesto – **Kristína Galliková**, ZŠ s MŠ Ondreja Cabana, Komjatice, Nitriansky kraj
3. miesto – **Zuzana Brunaiová**, ZŠ Jána Domastu, Cabaj-Čápor, Nitriansky kraj

próza

1. miesto – **Melissa Lörincová**, ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra, Nitriansky kraj
2. miesto – **Radka Maďarová**, ZŠ Andreja Kmeťa, Levice, Nitriansky kraj
3. miesto – **Samuel Hegedúš**, ZŠ Dulovce, Nitriansky kraj

3. kategória /8., 9. ročník ZŠ a tercia, kvarta osemročných gymnázií/:

poézia

1. miesto – **Tamara Vanková**, ZŠ s MŠ Ondreja Cabana, Komjatice, Nitriansky kraj
2. miesto – **Michaela Subová**, ZŠ Pohronský Ruskov, Nitriansky kraj
3. miesto – **Ema Gocníková**, ZŠ s MŠ Ondreja Cabana, Komjatice, Nitriansky kraj

próza

1. miesto – **Zuzana Chromá**, Gymnázium Jozefa Lettricha, Martin, Žilinský kraj
2. miesto – **Terézia Kováčová**, Spojená škola Nitrianske Pravno, Trenčiansky kraj
3. miesto – **Nikola Šillerová**, ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra, Nitriansky kraj

4. kategória /pedagogickí zamestnanci/:

poézia

1. miesto – **PhDr. Lenka Mandelíková, PhD.**, ZŠ s MŠ nár. umelkyne Ľ. Podjavorinskej, Bzince pod Javorinou, Trenčiansky kraj
2. miesto – **Mgr. Helga Porubská**, Reedukačné centrum Zlaté Moravce, Nitriansky kraj
3. miesto – **neudelené**

próza

1. miesto – **Mgr. Tibor Kováč**, Stredná zdravotnícka škola Nitra, Nitriansky kraj
2. miesto – **PhDr. Alena Vítová**, Špeciálna ZŠ, Vtáčkovce, Košický kraj
3. miesto – **neudelené**

Výtvarná časť

Výtvarná časť celoslovenského kola súťaže *Svätoplukovo kráľovstvo ožíva* bola, tak ako doposiaľ, členená do niekoľkých hlavných kategórií. Pribudli témy nové a zaujímavé, a z výtvarných prác žiakov je zrejmé, že ich oslovili a tvorivo stvárnil historické témy a ich prepojenie so súčasným životom. Potešili nás najmä práce na tému *Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo ožíva*. Je zrejmé, že veľkú zásluhu na tom majú pani učiteľky, ktoré venujú pozornosť odkazu Svätopluka a vedú žiakov k tomu, aby svoje vedomosti vyjadrili nie len slovom, ale svoje zážitky aj obrazom.

Výtvarnú tvorbu detí posudzovala odborná porota veľmi zodpovedne. Popri tradičnej požiadavke výtvarného a technického zvládnutia zvoleného média, sme kládli hlavný dôraz na autenticitu detského myslenia a kreatívneho výtvarného prejavu. Kolekcia prác bola rôznorodá v použití výtvarných techník a bohatá na detskú tvorivosť a originalitu nápadov. Dominovali maľby vodovými a temperovými farbami, kresby ceruzkou a kolorované kresby, rôzne koláže a kombinované techniky.

Pri rozhodovaní sme si uvedomovali, že ocenenia by mali byť pre deti zároveň istým potvrdením správneho smerovania v ich tvorbe, a tiež stimulom pre ďalšiu prácu. Pevne veríme, že rozhodnutia poroty budú pôsobiť pre ocenených motivačne.

Najpočetnejšia a najoriginálnejšie práce vytvorili žiaci z 3. kategórie (žiaci 8. a 9. ročníka ZŠ a gymnazisti tercia a kvarta). Práce v tejto kategórii boli svojou dobrou úrovňou najvyrovnannejšie, ale aj najkvalitnejšie. Žiaci majú najlepšie zvládnuté remeselné aspekty

kresby či maľby a koncentrujú sa viacej na výraz zvolenej témy. Je vidieť, že sú výtvarne skúsenejší. Súťaž sa práve týmito dielami výrazne obohatila.

Výtvarnú tvorbu každého žiaka si porota veľmi váži a tie najlepšie diela a ich autorov sme ocenili. Našou úlohou bolo vybrať a oceniť práce spĺňajúce štyri základné kritériá:

- osobitosť výtvarného stvárnenia a myšlienka diela,
- autenticita, originalita rukopisu a podanie myšlienky,
- sila výpovede,
- celkový výraz práce.

Zodpovedne môžeme zhodnotiť výtvarnú časť XV. ročníka celoslovenskej súťaže ako pestrú a zaujímavú. Žiaci ponúkli rôznorodú, výtvarne hodnotnú paletu svojich prác, ktoré odrážajú estetický vkus autora spätý s bezprostredným individuálnym emocionálnym, zmyslovým a racionálnym hodnotením. Výsledky tvorivej činnosti detí sa potvrdia na výstave.

Oceneným žiakom gratulujeme a všetkým želáme čo najviac radosti z výtvarnej tvorby.

PaedDr. Eva Lehoťáková, PhD.

Vyhodnotenie súťaže/výherné práce:

Počet zúčastnených škôl spolu – **67**

Počet výtvarných prác spolu – **233**

Počet **škôl /výtvarných prác** podľa kategórií:

1. kategória – **18 /46**
2. kategória – **32 /79**
3. kategória – **25 /52**
4. kategória – **17 /56**

Počet výtvarných prác podľa témy:

1. téma: Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva /**55**
2. téma: Obdobie života a panovania Svätopluka (architektúra, sochárstvo, maliarstvo, úžitkové umenie) vo forme učebnej pomôcky alebo edukačného materiálu /**73**
3. téma: Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo ožíva /**105**

Zapojenie sa škôl do súťaže podľa krajov:

1. Nitriansky kraj	38,80%
2. Košický kraj	14,92%
3. Banskobystrický kraj	13,43%
4. Trenčiansky kraj	13,43%
5. Trnavský kraj	8,95%
6. Prešovský kraj	7,46%
7. Bratislavský kraj	2,98%
8. Žilinský kraj	0%

Vybrali sme **LOGO súťaže Svätoplukovo kráľovstvo ožíva: Amira Alsultani**, Nitra, Nitriansky kraj

1. kategória /2., 3., 4. ročník ZŠ:

1. miesto – **Natália Hanová**, Krušovce, Nitriansky kraj
2. miesto – **Simona Šimoneková**, Levice, Nitriansky kraj
3. miesto – **Nathalie Budová**, Veľký Ďur, Nitriansky kraj

2. kategória /5., 6., 7. ročník ZŠ a prima, sekunda gymnázia:

1. miesto – **Natália Satková**, Výčapy - Opatovce, Nitriansky kraj
2. miesto – **Vanessa Majerčíková**, Komjatice, Nitriansky kraj
3. miesto – **Leyla Emília Sestrienková**, Svätý Jur, Bratislavský kraj

3. kategória /8., 9. ročník ZŠ a tercia, kvarta gymnázia:

1. miesto – **Ela Dvorčíková**, Zvolen, Banskobystrický kraj
2. miesto – **Nina Petrášová**, Hul, Nitriansky kraj
3. miesto – **Sabina Mlynarčíková**, Spišská Nová Ves, Košický kraj

4. kategória /ŠZŠ:

1. miesto – **Leonard Homola**, Hurbanovo, Nitriansky kraj
2. miesto – **Adriana Lacková**, Zlaté Moravce, Nitriansky kraj
3. miesto – **Lenka Berkyová**, Detva, Banskobystrický kraj;
Dávid Fára, Partizánske, Trenčiansky kraj

Elektronická časť

Do elektronickej časti súťaže sa zapojilo 8 škôl, ktoré prihlásili spolu 17 súťažných prác svojich žiakov a žiačok. Elektronické práce mohli školy prihlasovať do dvoch kategórií.

Po podrobnom analyzovaní každej jednej práce členovia komisie nezávisle od seba vybrali do užšieho výberu práce, ktoré boli podľa nich najhodnotnejšie. Následne spoločne vybrali víťazov na prvých troch miestach v každej kategórii.

Súťažiaci si mohli vybrať jednu z troch tém:

- Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva
- Obdobie života a panovania Svätopluka (architektúra, sochárstvo, maliarstvo, úžitkové umenie) vo forme učebnej pomôcky alebo edukačného materiálu
- Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa

Súťažiacich najviac oslovila téma Obdobie života a panovania Svätopluka (architektúra, sochárstvo, maliarstvo, úžitkové umenie) vo forme učebnej pomôcky alebo edukačného materiálu. V súťažných prácach sa objavila 11 krát. Nasledovala téma Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa, ktorú si vybralo 5 súťažiacich. Po poslednej téme – Obdobie života a panovania Svätopluka – siahol 1 súťažiacich.

Elektronické práce zaslané do súťaže sú dôkazom toho, že veľkomoravská tematika je stále aktuálna a živá. Všetky prihlásené práce splnili stanovené kritériá.

V tomto ročníku sa do súťaže v rámci elektronickej časti zapojilo spolu 17 žiakov (diel), čo predstavuje o 4 diela menej ako minulý rok. V prvej kategórii zaslalo prihlášku 6 žiakov, na rozdiel od minulého roka počet diel v tejto kategórii stúpol. V druhej kategórii nám zaslali

11 diel, čo je o jedno dielo menej ako v predchádzajúcom ročníku. Žiaľ, ani v tomto roku sa do súťaže nezapojili všetky regióny Slovenska. Kraje, ktoré sa zúčastnili elektronickej časti súťaže sú Nitriansky, Košický, Prešovský, Bratislavský a Trenčiansky. Tento ročník mal aj zahraničného účastníka z mesta Kroměříž v Zlínskom kraji.

Žiaci zaslali pieseň, elektronické logá, únikové hry a kvízy. Novinkou v tomto ročníku boli videá, ktoré zobrazovali príbeh života Svätopluka. Pri výbere sa komisia zamerala predovšetkým na originalitu a náročnosť spracovania zvolenej témy. V budúcnosti by sme odporučili súťažiacim viac didakticky dotiahnuť príspevok, elektronické hry vytvoriť tak, aby boli verejné a ľahko dostupné.

Vyhodnotenie súťaže /výherné práce:

Počet zúčastnených škôl spolu – **8**

Počet súťažných elektronických prác spolu – **17**

Počet škôl/elektronických prác podľa kategórií:

1. kategória – **3/6**
2. kategória – **8/11**

Počet elektronických prác podľa témy:

1. téma: Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva /**1**
2. téma: Obdobie života a panovania Svätopluka /**11**
3. téma: Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo ožíva /**5**

Zapojenie sa škôl do súťaže podľa krajov:

1. Nitriansky kraj	12,5 %	(1 škola)
2. Košický kraj	25,0 %	(2 školy)
3. Prešovský kraj	25,0 %	(2 školy)
4. Bratislavský kraj	12,5%	(1 škola)
5. Trnavský kraj	0 %	(0 škôl)
6. Trenčiansky kraj	12,5 %	(1 škola)
7. Banskobystrický kraj	0%	(0 škôl)
8. Žilinský kraj-	0%	(0 škôl)
9. Zlínsky kraj – ČR	12,5%	(1 škola)

1. kategória /5., 6., 7. ročník ZŠ/:

1. miesto – **Martina Boháčiková**, ZŠ Svätý Jur, Bratislavský kraj
2. miesto – **Nina Dubiňáková**, ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra, Nitriansky kraj
3. miesto – **Dominik Barlík**, ZŠ Svätý Jur, Bratislavský kraj

2. kategória /8., 9. ročník ZŠ a príma, sekunda osemročných gymnázií/:

1. miesto – **Silvia Pavelčíková**, ZŠ Svätý Jur, Bratislavský kraj
2. miesto – **Skupina žiakov**, ZŠ Oskol, Kroměříž, Zlínsky kraj
3. miesto – **Ruben Deckers**, ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra, Nitriansky kraj

7. VÝSLEDKOVÁ LISTINA

Literárna časť: poézia/I. kategória

1. miesto	Jakub Hinko a kol.	Symbolika súťaže SKO	ZŠ Na dolinách, Trenčín
2. miesto	Tomáš Findura	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ Jána Domastu, Cabaj-Čápor
3. miesto	Nicol Kukurová	Obdobie života a panovania Svätopluka	ZŠ s MŠ Hrabušice

Literárna časť: poézia/II. kategória

1. miesto	Dominika Ivinová	Obdobie života a panovania Svätopluka	Spojená škola Nitrianske Pravno
2. miesto	Kristína Galliková	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ s MŠ Ondreja Cabana, Komjatice
3. miesto	Zuzana Brunaiová	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ Jána Domastu, Cabaj-Čápor

Literárna časť: poézia/III. kategória

1. miesto	Tamara Vanková	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ s MŠ Ondreja Cabana, Komjatice
2. miesto	Michaela Subová	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ Pohronský Ruskov
3. miesto	Ema Gocníková	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ s MŠ Ondreja Cabana, Komjatice

Literárna časť: poézia/IV. kategória

1. miesto	PhDr. Lenka Mandelíková, PhD.	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ s MŠ nár. umelkyne Ľ. Podjavorinskej, Bzince pod Javorinou
2. miesto	Mgr. Helga Porubská	Symbolika súťaže SKO	Reedukačné centrum Zlaté Moravce
3. miesto	neudelené		

Literárna časť: próza/I. kategória

1. miesto	Tobias Krajčech	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ s MŠ Lúka
2. miesto	Juraj Hubinský	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ s MŠ Lúka
3. miesto	neudelené		

Literárna časť: próza/II. kategória

1. miesto	Melissa Lörincová	Symbolika súťaže SKO	ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra
2. miesto	Radka Maďarová	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ Andreja Kmeťa, Levice
3. miesto	Samuel Hegedúš	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ Dulovce

Literárna časť: próza/III. kategória

1. miesto	Zuzana Chromá	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	Gymnázium Jozefa Lettricha, Martin
2. miesto	Terézia Kováčová	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	Spojená škola Nitrianske Pravno
3. miesto	Nikola Šillerová	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra

Literárna časť: próza/IV. kategória

1. miesto	Mgr. Tibor Kováč	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	Stredná zdravotnícka škola, Nitra
2. miesto	PhDr. Alena Vítová	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	Špeciálna ZŠ, Vtáčkovce
3. miesto	neudelené		

Výtvarná časť: I. kategória

1. miesto	Natália Hanová	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ s MŠ Krušovce
2. miesto	Simona Šimoneková	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ Andreja Kmeťa, Levice
3. miesto	Nathalie Budová	Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa	ZŠ Veľký Ďur

Výtvarná časť: II. kategória

1. miesto	Natália Satková	Obdobie života a panovania Svätopluka	ZŠ Školská, Výčapy-Opatovce
2. miesto	Vanessa Majerčíková	Obdobie života a panovania Svätopluka	ZŠ s MŠ Ondreja Cabana, Komjatice
3. miesto	Leyla Emília Sestrienková	Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa	ZŠ Svätý Jur

Výtvarná časť: III. kategória

1. miesto	Ela Dvorščíková	Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa	ZŠ Zvolen
2. miesto	Nina Petrášová	Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa	ZŠ s MŠ Hul
3. miesto	Sabina Mlynarčíková	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ Spišská Nová Ves

Výtvarná časť: IV. kategória

1. miesto	Leonard Homola	Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa	SZŠ Hurbanovo
2. miesto	Adriana Lacková	Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa	SZŠ Zlaté Moravce
3. miesto	Lenka Berkyová	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	SZŠ Detva
	Dávid Fára	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	SZŠ Partizánske

Elektronická časť: I. kategória

1. miesto	Martina Boháčiková	Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva	ZŠ Svätý Jur
2. miesto	Nina Dubiňáková	Obdobie života a panovania Svätopluka	ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra
3. miesto	Dominik Barlík	Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo ožíva	ZŠ Svätý Jur

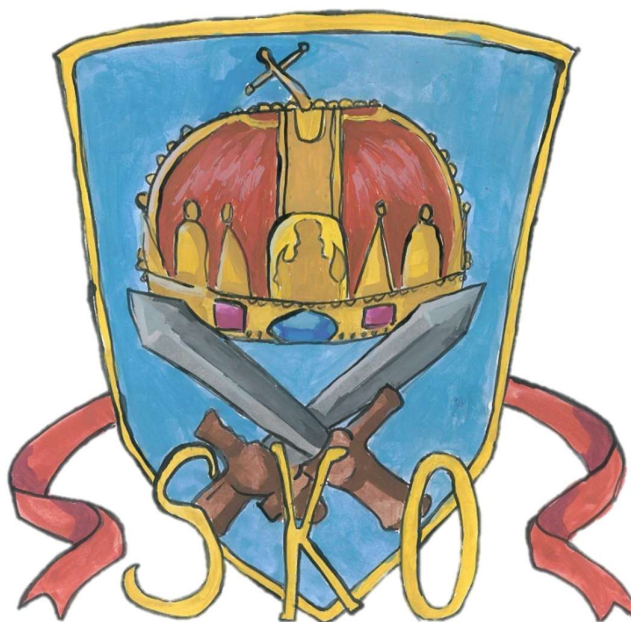
Elektronická časť: II. kategória

1. miesto	Silvia Pavelčíková	Obdobie života a panovania Svätopluka	ZŠ Svätý Jur
2. miesto	Skupina žiakov	Obdobie života a panovania Svätopluka	ZŠ Oskol, Kroměříž
3. miesto	Ruben Deckers	Obdobie života a panovania Svätopluka	ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra

8. VÍTAZNÉ LOGO SÚŤAŽE

Amira Alsultani

ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra

9. OCENENÉ PRÁCE

Literárna časť – poézia 1. kategória	26
Literárna časť – próza 1. kategória	29
Literárna časť – poézia 2. kategória	31
Literárna časť – próza 2. kategória	34
Literárna časť – poézia 3. kategória	41
Literárna časť – próza 3. kategória	44
Literárna časť – poézia 4. kategória	50
Literárna časť – próza 4. kategória	53
Výtvarná časť 1. kategória	60
Výtvarná časť 2. kategória.....	63
Výtvarná časť 3. kategória.....	66
Výtvarná časť 4. kategória.....	69
Elektronická časť 1. kategória.....	72
Elektronická časť 2. kategória.....	75

Literárna časť – poézia

1. kategória

1. miesto

Jakub Hinko a kolektív 4.B

Hymna - Svätopluk

Svätopluk, Svätopluk mal troch synov,

Svätopluk, Svätopluk mal troch synov.

Býval on na hrade,

býval on na hrade.

Na Nitrianskom hrade,

Svätopluk, Svätopluk mal troch synov,

Svätopluk, Svätopluk mal troch synov.

Žilo sa im dobre,

Žilo sa im dobre,

Joj veru dobre.

No prišli Maďari,

Ach tí Maďari.

No prišli Maďari,

ach tí Maďari.

Svätopluk ochorel,

Svätopluk ochorel,

Prečo sa to stalo?

Svätopluk ochorel,

Svätopluk ochorel,

Prečo sa to stalo?

Chcel on od troch synov,

aby žili spolu.

Chcel on od troch synov,

aby žili spolu.

Nežili, nežili, nežili, nežili,

no sa pohádali.

Nežili, nežili, nežili, nežili,

no sa pohádali.

A čo bude teraz,

a čo bude teraz.

A čo bude teraz,

a čo bude teraz.

Nitra je veľiká,

Nitra je veľiká a krásou vyniká.

Tak ti Nitra prajem, aby si sa smiala,

Tak ti Nitra prajem, aby si sa smiala.

Na svojich turistov,

na svojich turistov,

Aby si sa smiala.

Literárna časť - poézia
1. kategória
2. miesto

Tomáš Findura
Báseň o Svätoplukovi

Vo Veľkej Morave vládol kráľ,
knieža Svätopluk sa nazýval.
Z rodu Mojžírovcov pochádzal.
V mladosti sa mu sen zdal,
sedel na tróne a na hlave
kráľovskú korunu mal
a svoj ľud miloval.
Keď sa jeho sen
skutočnosťou stal,
ťažkú úlohu na svoje plecia vzal,
potom už celý život s nepriateľmi bojoval.
Svoju múdrosť synom odovzdal a život
v nitrianskom kláštore zanechal.

Obrázok 1 Nela Muziková, ZŠ Výčapy - Opatovce

Literárna časť - poézia
1. kategória
3. miesto

Nicol Kukuřová,
Svätopluk

Svätopluk bol veľký pán,
on zviazané tri prúty mal.
Svojim trom synom ich zlomiť dal,
ani jeden to však nedokázal.
Dal im ich potom po jednom,
lámali ich zaradom.
Bolo počuť silné rany,
ľudia im za to tleskali.
Prežili radosť, smútok, ba i žiaľ,
ani jeden sa kráľom nestal.
Keby na tróne sedeli,
určite by sa poškriepili.
Zviazané tri prúty bratia nezlomili,
nakoniec to silné puto pochopili.

Obrázok 2 Jaroslav Fojtík, ZŠ s MŠ Mikušovce

Literárna časť – próza

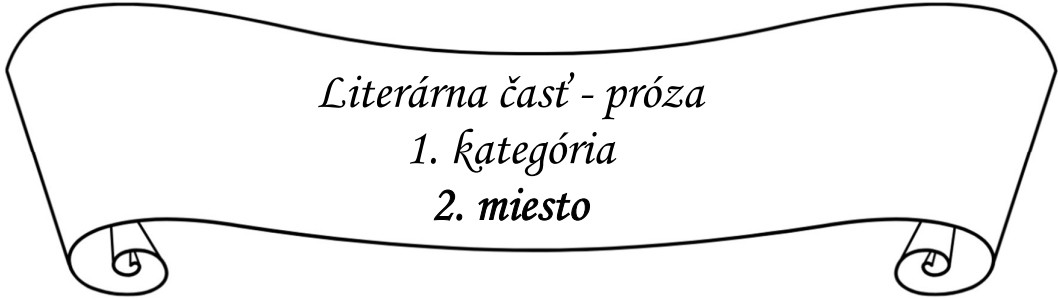
1. kategória

1. miesto

Tobias Krajčech

Dračie oko

V dávnych časoch, za vlády kniežaťa Pribinu, sa v Nitrianskom kniežatstve vytvárali silné kmeňové väzby. Viedla tadiaľ známa staroveká Jantárová a Solná cesta. Často prechádzali týmto územím bohatí kupci z rôznych krajín. Niekedy až z Orientu. Knieža Pribina mal veľké tajomstvo. Jeho rod už po stáročia opatroval vzácny magický amulet Dračie oko, ktorý mohol prebudiť posledného slovanského draka Temarona. Nikto však nevedel, kde sa nachádza. Knieža Mojmír z Veľkej Moravy sa o Pribinovom tajomstve dozvedel z veštby svojho verného čarodeja Tosema. Chcel sa amuletu zmocniť za každú cenu. Čarodej Tosem však vedel, že drak Temaron spí v podzemí hradu Tematín. Ale nikto to neprezradil. Po získaní amuletu chcel ovládnuť draka sám. A tak sa začali boje medzi Pribinovým Nitrianskym kniežatstvom a Mojmírovým Moravským kniežatstvom. Časté boje postihovali najmä Stredné Považie. Mojmírove vojská postupne včlenili Nitriansko do Veľkej Moravy. A tak sa zmocnil Mojmír aj amuletu. Poprosil svojho priateľa knieža Prokopa, aby našiel miesto, odkiaľ bude najlepšie strážiť cestu z Moravy do Nitrianska. Knieža Prokop sa rozhodol pre vrch Kostolec. Bol odtiaľ dobrý výhľad na blúdivú rieku. Vag menil koryto podľa dažďov, našťastie nie v týchto miestach. Bol tu brod, a preto mohla práve odtiaľ prísť na Moravu odvetá z Nitrianska. Aj sa o tom Pribinovi rytieri viackrát pokúsili, no márne. Neuspel. Knieža Pribina sa viac amuletu nezmocnil. A tak ostal v rukách kniežaťa Mojmíra. Mojmír bol ohúrený krásou amuletu a premýšľal, ako nájsť spiaceho draka Temarona. Podnikal rôzne výpravy, hľadal ho v každom kúte kraja. Nepodarilo sa mu ho nájsť. Už plánoval, čo všetko dosiahne, keď ovládne draka. Videl sa ako najmocnejší muž široko – ďaleko. Už rozmýšľal, s kým ďalším sa pustí do boja, a ktoré kniežatstvo ovládne ako prvé. Len čarodejovi Tosemovi sa to nepáčilo. Do ich osudov však nečakane vstúpila krásna a mocná čarodejka Johana. Mala čisté a dobré srdce. Tosem sa do nej po čase zaľúbil a ona ho dokázala presvedčiť, aby spolu amulet niekam ukryli. Tosem s tým súhlasil a tak Mojmírovi amulet vzal, aby s ním knieža Mojmír nenapáchal žiadne zlo. Potom ho spolu s Johanou ukryli na tajné miesto a vyriekli nad ním zaklínadlo, podľa ktorého ho mohol nájsť len Mojmírov potomok s čistým a dobrým srdcom. A tak dodnes pátrajú potomkovia Mojmírovho rodu po vzácnom magickom amulete Dračie oko.

Literárna časť - próza
1. kategória
2. miesto

Juraj Hubinský,
Útek Pribinu

Knieža Pribina uteká z Nitry. Raz, keď knieža Mojmir napadol Nitru, musel Pribina čo najskôr utiecť. Pribina sa rozhodol, že pôjde do Východofranskej ríše. So sebou si nezobral žiadne zlato, diamanty a ani žiadne peniaze. Bol rád, že prežil. Keď cestoval, mal na deň 1 jablko alebo hrušku. Väčšinou si ovocie odtrhol v lese, alebo ich ukradol cez týždeň. Cez víkend nechodil na trhovisko lebo tam vždy bolo veľa ľudí. Raz na jednom trhovisku bolo 5 vojakov z Veľkej Moravy. Pribina musel rýchlo utiecť. Keď bol od Východofranskej ríše 19 kilometrov, tak si povedal: „Už by ma nikto nespoznal.“ Vyzeral ako bezdomovec, ktorý skoro nemal ani na 1 jablko. Pribina už potreboval aj nové oblečenie. Povedal si: „Keby som 10 jablák predal možno by som mal aj na kúsok látky na seba!“ Ale to však nemohol urobiť, lebo by nemal čo jesť. Potom navrhol, že za 5 jablák by mu možno krajčírka zašila diery na oblečení. Aj tak urobil. Raz, keď sa išiel napiť pri rieke tak ho postretlo šťastie a skríkol: „Mám zlato!“ Pribina našiel 24 karátové zlato. Bol veľmi šťastný. Konečne bol 1 kilometer od Východofranskej ríše. Keď už tam bol, tak skríkol: „Som tu!“ A ešte k tomu dodal: „Nie len mám na 1 rok jedla, ale aj na maličký drevený domček.“ Mal pravdu. O pár mesiacov sa Pribina na seba už vôbec nepodobal. Dal si meno Ondrej. Aj keď na trhovisku bolo pár vojakov z Veľkej Moravy, tak už to bolo úplne jedno. Nakoniec šťastne žil a nikdy už nebol prenasledovaný.

Literárna časť – poézia
2. kategória
1. miesto

Dominika Ivinová,
Óda na Svätopluka

Ó, Svätopluk, ten mocný kráľ,
Veľkomoravskej ríši múdro panoval
a odvážnymi bojmi svoju ríšu rozširoval.

Ó, Svätopluk ten veľký kráľ,
v čase národného obrodzenia a štúrovcov náš národ
do boja za národné práva burcoval
a túžbu po vlastnom území a vlastnej reči vzbudzoval.

Ó, Svätopluk, ten múdry kráľ,
svojich synov o svornosti poučal.

Ó, Svätopluk, ten bájný kráľ,
ľud si povesti o ňom rozprával.

Ó, Svätopluk, ten najvernejší kráľ,
pred smrťou pomoc národu v najťažších chvíľach sľuboval,
za čo dodnes v našich mysliach živý zostal.

Ó, Svätopluk, ten tajomný kráľ,
nik presne nevie, kde dýchať prestal.

Ó, Svätopluk ten symbol slávnej minulosti,
žije v našich srdciach aj v prítomnosti.

Ó, Svätopluk, ten silný vládca ríše,
postaral sa o jej najväčší rozkvet iste.

Ó, Svätopluk, ten nezabudnuteľný kráľ,
v pamäti všetkých ľudí naveky zostal.

Literárna časť - poézia
2. kategória
2. miesto

Kristína Galliková,
Vyhnanec

Bol hrdým vládcom, pánom Nitry, okolia,
až kým ho nepriatelia neskolia.
Mojmír z neho spravil vyhnanca,
s túžbou vládnuť a nevzdať sa.

Zostali mu oči pre plač,
bol však hrdý Pribina,
ponúkol mu Nemec vládu
a znova byť hrdina.

Vybudoval opäť hradby, múry a opevnenia,
a postavil v cudzej zemi chrámy
dobrorečenia.

Panónia na Východe pod jeho vládou silnela
a zaúchal i svojho syna Kocelľa.

Nezlakol sa nepriazne osudu,
bojoval hrdo za práva rodu,
spravodlivo panoval
a ľudu sa venoval.

V Blatnohrade chrámy sa vypínajú,
na slávu Božiu a Pribinovu volajú.
Zavítali k nemu i vierozvestovia,
aby z jeho ľudu boli hrdí kresťania.

Obrázok 3 Simona Brišková, ZŠ F. E. Scherera, Piešťany

Literárna časť - poézia
2. kategória
3. miesto

Zuzana Brunaiová,
Za vlády Svätopluka

Nápomocný si bol kráľ,
keď som sa ja Frankov bál.
Ty prelstil si ich ako nik,
bol si skvelý panovník.
Aj keď strýko pykle kul,
ty si to hneď prekukol.

Vystaval si ríšu mocnú,
žiadne zbrane, žiadne hádky.
Mals' korunu zaslúženú.
Na teba sú všetci krátky.

Veľká Morava rešpekt mala.
Franská mocnosť sa jej bála.
Slavomír, verný priateľ tvoj,
umožnil ti zdolať boj.
Pomohol ti zvíťaziť,
Frankov podlých poraziť.

Čo bys' na svet povedal,
kebys' ty bol aj dnes kráľ?

A po čase čo sa deje?!
Rozrástli sa tvoje kraje.
Spojils' ríše dohromady,
vo Forchheime písal mier.
Skončili sa kruté vpády,
zavládol spev šťastných pier.

Aj ty, náš kráľ, spievaš tíše,
svojich synov si kolíšeš.
Prešli roky, zostarol si,
pokiaľs' mohol, kraľoval si,
keď si ale už nevládal,
synov si si povolať dal.

Zveril si im múdre pravdy,
vložil si im do rúk prúty.
Keď sa hádať nebudete,
svoju ríšu ochránite.
Niet všetkým vždy dobrej rady.
Preč sú roky múdrej vlády.

Čo bys' na svet povedal,
kebys' ty bol aj dnes kráľ?

Literárna časť – próza
2. kategória
1. miesto

Melissa Lörincová,
Skúška troch synov

Kráľ Svätopluk, keď bol malý chlapec sa v kráľovstve nudil, a preto začal chodiť na neďaleký rybník rybáriť. Mal to veľmi rád, miloval to ticho a vôňu okolitého lesa a nepoškvrnenej prírody. Každú rybu čo chytil vždy vypustil, keďže nechcel, aby kvôli nemu umrelo akékoľvek zviera. Ako čas plynul a Svätopluk dospieval, mal stále viac povinností a taktiež štúdium hodné budúceho kráľa. Na jeho voľnočasové aktivity už nemal toľko času ako kedysi. K rybníku občas síce zašiel, ale rybáriť sa mu už kvôli nedostatku času nepodarilo. Svätopluk dospel, oženil sa a postupne sa mu narodili traja synovia. Ako to už v každom kráľovstve chodí aj Svätopluka sa dotkol zub času a zostarol. Jeho synovia však spolu nevychádzali dobre, boli veľmi odlišní a mali úplne iné záujmy a názory. Ich otec si toho bol vedomý, keďže bol múdрым kráľom a trápilo ho to. Nechcel, aby po jeho smrti nastali rozbroje o tom, ktorý z nich bude novým kráľom, preto to chcel vyriešiť ešte počas života.

Dlho sa zamýšľal, ktorého zo synov uprednostní, ale miloval ich rovnako. To bol dôvod, prečo si pre nich pripravil „*Skúšku čistého chrabrého srdca.*“ Zavolať si ich a oznámil im: „*Synovia moji milovaní, mám vás všetkých troch veľmi rád, ale keďže sa neviete dohodnúť ani na banalitách a už vôbec nie kto bude sedieť po mojej smrti na tróne, mám pre Vás skúšku. Viete z môjho rozprávania, že detstvo som trávil pri neďalekom rybníku. Toto miesto je pre mňa priam posvätné. Zažil som tam veľa uvedomení, ktoré mi pošepkala matka príroda, počúval som šum vetra, ktorý mi dodával chťič a odhodlanosť, pozoroval som stojatú vodu, ktorá ma učila pokoju a rozvahe. Hodiny som čakával na deti rybníka – ryby a to ma naučilo trpezlivosť. Aj vďaka tomuto miestu som sa stal tým, kým som.*“ Pozorne počúvajte: „*Ten, ktorý chyť na spomínanom rybníku najväčšiu rybu bude kráľom.*“ Synovia na seba navzájom udivene pozerali, niektorý sa posmešne uškrnul, inému sa zdala táto skúška trápna. Kráľove rozhodnutie však rešpektovali a s úctou a pokorou mu sľúbili, že spravia čo bude v ich silách. Postupne si každý z nich pripravil strategický plán, aby práve ten jeho

úlovok bol najväčší. Po krátkom čase nastal deň „D“. Prvý najstarší syn bol skvelý stratég, rozumel riadeniu vojska a skvelo vedel pracovať s financiami kráľovstva. Jeho stratégia vychádzala z toho, že si dal vyrobiť zlatú udicu, na ktorú chytil zlatú rybku. Veril, že aj keď jeho úlovok nie je najväčší, otec uzná, že je najcennejší a on bude novým kráľom. Prostredný syn bol výborný matematik a jeho darom bolo vedenie ekonomiky a obchodu, preto zvolal desať najlepších rybárov v krajine, aby mu chytili najväčšiu rybu. Logicky mu vychádzalo, že ak ju bude chytať viac skúsených lovcov, pravdepodobnosť, že sa im to podarí je väčšia ako u jeho bratov. Rybári však chytili síce veľmi veľa rýb, avšak všetky boli malé. Prostredný syn si myslel, že to otec ocení a ako bonus vystroja hostinu, kde sa naje polovica kráľovstva. Tretí najmladší syn bol zúfalý. Táto úloha bola mimo jeho dosah. Staral sa o stajne s koňmi, miloval zvieratá. Jeho duša bola umelecká a nie bojovná. Usporiadal divadelné predstavenia pre šľachtu, ktorá bola počas návštev hosťami jeho otca, a preto ich kráľovstvo bolo široko ďaleko známe pohostinnosťou a kultúrnym programom plným umenia aj zábavy. Miloval prírodu a všetko živé rovnako ako jeho otec, a preto chytať ryby ani neskúsil.

V deň, keď mali predložiť svoj úlovok, synovia predstúpili pred kráľa. Prvý syn so zlatou rybkou, druhý syn so sudmi plnými rýb a tretí syn s ničím. Každý si obhájil svoj úlovok a zároveň bratia počúvali jeden druhého. Každému z nich prišlo veľké pochopenie toho ako dôležití sú jeho súrodenci, nie len preto, že majú rovnakú krv, ale aj preto, že ukázali v čom spočívajú ich schopnosti, dary a sila. Pochopili, že ich sila je v jednote, pretože sa dopĺňali tým, že boli tak veľmi odlišní. V každom z nich sa ukrýval dar, ten článok reťazca, ktorý druhý brat nemal. Všetci traja na záver povedali otcovi, že kraľovať chcú iba spolu. Kráľ sa na nich dojata pozeral, vykročil k nim a vrúcne ich objal. *„Áno synovia moji, takto som si predstavoval výsledok tejto skúšky, v jednote je sila. Mám vás rád.“* Po tomto dni sa veci v kráľovstve zmenili. Bratia sa už nehádali, vedeli pochopiť jeden druhého a rešpektovali odlišnosť toho druhého. Kráľ bol spokojný a odstúpil z trónu lebo vedel, že o jeho kráľovstvo sa synovia dobre postarajú. Sedel starý kráľ pri rybníku s udicou vo vode a so spokojným úsmevom načerpával energiu prírody a vody. *„Tak a teraz už môžem spokojne umrieť. Ďakujem ti život, dal si mi všetko čo bolo za tých 78 rokov možné. Nič viac mi už netreba,“* tíško vyslovil spokojný Svätopluk.

Literárna časť - próza

2. kategória

2. miesto

Radka Maďarová

Svätoslava

Jemný vietor presvišťal pomedzi listy. Lesný prameň chladnej vody si razil cestu tmavým lesom. Tiekol do opevneného hradiska. Tam, kde voda zo zeme vyvierala, stála dievčina. Ruky ponorila do priehľadnej vody a napila sa.

Z opevneného hradiska sa ozvalo rinčanie a hlasné trúbenie. Dievčina prestala piť a spozornela. Melódia prenikavého trúbenia neznela šťastne. Tušila, že sa stalo niečo zlé. Opatrne zišla zo strmého kopca a išla popri tečúcej vode. Keď vyšla z hustého lesa, trochu sa vydýchala a tichým krokom sa priblížila k vstupnej bráne. Prekvapilo ju, že bola dokorán otvorená a prechádzalo cez ňu veľa ľudí. Rodiny, vozy so zapriahnutými koňmi, vojaci, bohatí aj chudobní. Rozlíšila ich podľa oblečenia.

Dievčina nabrala odvahu a smelo vkročila popri voze do hradiska. Sama tu ešte nikdy nebola. Musí sa však dozvedieť, čo sa stalo. Zvedavosť a ten nepríjemný zvuk trúbenia ju poháňal ďalej. Počula ho oveľa hlasnejšie ako v tmavom lese. Všade bolo veľa ľudí a vystrašene utekali hore a dole. Ešte aj obchodníci prestali strážiť a ponúkať tovar a pridali sa k ostatným. Zrazu dav ľudí zastal a zhromaždil sa v srdci hradiska. Dievča bolo príliš malé, aby dostatočne videlo na miesto, kam sa všetci pozerali. Predierala sa húfom ľudí dopredu. Na kamenitej ceste pred veľkým domom stála žena v dlhých šatách so zaslzenými očami.

„Môj otec, knieža Svätopluk, zomrel,“ oznámila smutnú správu tak hlasno, aby to všetci počuli. Dievčina neverila. Nechcela. Spomenula si na slová svojich rodičov, že to bude zlé, keď panovník zomrie. Mal len jednu dcéru, ktorá sa ešte nevydala. Žena – panovníčka, kráľovná, kňažná...

Dievčina sa otočila a predierala sa späť. Preč z hradiska. Rýchlo chcela oznámiť smutnú správu. Jej osada je ďaleko. Hádám do zotmenia bude doma. Poháňal ju strach a obavy. Utekala tmavým hustým lesom.

Doma im všetko so vzlykaním vyrozprávala. Nerozumeli jej takmer nič, ale to podstatné zachytili. Čo bude ďalej? Kto bude vládnuť? Ona? Svätoslava?

Dlho sa nič nevedelo, dlho sa nič nehovorilo. Po čase, keď mali ísť ľudia z osady na trh predávať a vymieňať, dievčina chcela ísť s nimi. Chcela vedieť, ako to tam vyzerá, kto tam

bude, či ju, Svätoslavu, neuvidí. Nevedela, či sa má tešiť alebo strachovať. Na voze im cesta rýchlo ubehla. Rozprávali sa, spievali a občas vbehli do lesa na jahody a maliny.

V hradisku to vyzeralo ako vždy. Na trhu rozložili tovar a dospeli sa rozprávali medzi sebou. Dievčina išla od nich ďalej. Potulovala sa medzi domami, až započula rozhovor dvoch vojakov. Hovorili, že Svätoslava chodila po hradiskách a hľadala si spojencov. Mali k nej úctu, veď bola dcéra Svätopluka. Bola múdra a vedela sa aj v boji obracať. Všetkému dievčina nerozumela, ale vojaci o nej hovorili veľmi pekne. „Svätoslava sa má vydať za nejakého kráľa a ten...“ Nedopočúvala. Nieko ju chytil za plece a so slovami, že sa načúvať a špehovať nepatrí, ju poslal preč. Bola smutná, že kňažnú v ten deň nevidela.

Slnčné lúče presvišťali cez malé škáry v malom domčeku. Dievčina sa zobudila. Bolo slnečné ráno. Pomaly otvorila dvere. Trochu pofukoval jemný vánok, ľudia z osady pracovali na poli, vyrábali keramické vázy alebo sa starali o zvieratá. Obyčajné každodenné zvuky prerušili konské kopytá. Koní v osade nemali veľa, ale tieto zvuky boli iné. Zneli ako kone panovníčky Svätoslavy.

Obrázok 4 Marek Mazúch, ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra

Literárna časť - próza

2. kategória

3. miesto

Samuel Hegedüš

Snívať treba ...

Svätopluk a jeho duch? Ako všetci vieme, narodil sa okolo roku 830. Bol kniežaťom a Rastislavovým spoluvládcom. Neskôr aj tretím najvýznamnejším panovníkom Veľkej Moravy. Podľa niektorých zdrojov mal titul REX, čo znamená kráľ. Ale nepredbiehajme. Poďme sa pozrieť, ako to vlastne bolo.

Kráľ Svätopluk mal na svojom panstve osobného lekára, šarlatána, bylinkára Baltazára . Ten stále niečo miešal, krájal, varil, paril, snoril a tajil. Za súmraku bylinky zbieral, na tajnom mieste zver strieľal a z toho elixír namiešal. Miešal, miešal..., až ho namiešal. Tajný elixír, ktorý pred svetom ukrýval. Vymýšľal rôzne lieky, obklady a mastičky. Ale na panstve mal aj svoje zákerné pasce. Vymyselník Baltazár svoj elixír namiešal však podľa receptúry starej mamy. Pred pár rokmi našiel zápisník. Písané tam bolo všetko možné aj nemožné. Nerozumel všetkému, čo stará mama napísala, ale hókusy - pókusy proboval. Stará čarodejnica mala veľa receptov na elixír lásky, elixír zaspávania, čarovania ale aj...

Baltazárovi sa zapáčil jeden recept, ktorý namiešal. Rozmýšľal, komu by ho dal vyskúšať? Elixír bol dobre schovaný na tajnom mieste a čakal na svoj čas objavu. Kráľ Svätopluk po panstve chodil hore dole a stále niečo snoril. Nevedel kde, nevedel načo, ale stále chodil. Hľadal, pýtal sa, kráčal, až sa na prechádzku zatúlal. Išiel lesom, parkom, naprieč celým panstvom. Zatúlal sa k malému domcu, kde Baltazár svoju tajnú skrýšu mal. Zaklopal na vráta. „Baltazár, si tam?“ Nik sa neozval. Vošiel. „Hľa, aká zvláštna chyža.“ Porozhliadol sa po chyži. Samé bylinky, fľaštičky, odmerky, kotlík medený, zápisník s receptami a návodmi. V samom kúte škaredá drevená truhlica. Obzerá, obzerá... Otvorí truhlicu, ale tá je prázdna. Nahnevaný hodí truhlicu naspäť na stolec. „CINK!“, začuje a otočí sa. Truhlica pootvorila svoju tajnú zásuvku. Rýchlo pristúpi k nej. Vo vnútri ho zaujala zelená fľaštička. Neodolal a fľaštičku si vzal. Ponáhľal sa parkom rýchlym krokom do komnát. Lesklá fľaška láka zrak a zas ústa, tie priláka krásna vôňa omamná. Neodolá a zopár kvapiek do vína nakvapká.

Prešla „hodka“, prešli dve a náš milý Svätopluk je stále preč. Svätopluk kuká, mrká, diví sa. „Čo je toto? Kde som, čo sa deje?“ Bojí sa! Nerozumie...

Svätopluk začuje hlas, tak sa rýchlo schová do krovia. Zrazu zacíti čudný pocit na nohách. Poklopká čižmami, a už je tam. Vrátil sa do svojej komnaty. Celý mokrý, strapatý, ale hlavne nadšený. Páčila sa mu nečakaná cesta do neznáma. Húta, húta, kde bol a čo videl. Ale nevie! Snáď mu Baltazár povie, pretože Svätopluk musí vždy riešiť veci hodné kráľa. Napríklad, keď Rastislav poslušnosť vypovedal a Svätopluka vraždiť sa podujal. Avšak vraždu nedokonal. Svätopluk ho oklamal a život si uchoval. Svätopluk si Baltazára zavolať. Baltazár biely ako stena. Oči vypúlené, pysky našpúlené. „Čo si praješ pán môj?“

„Ticho, ticho, nerozprávaj!“ Vraví kráľ Svätopluk a všetkých vyhnal z komnaty. Keď bola komnata prázdna, obrátil sa k Baltazárovi: „Baltazár, čo to bolo za zázrak, čo som vypil? Kde som bol a čo som videl?“

„Neviem pane, kde si bol a čo si videl.“

„Skúšal som len elixír omladnutia starej mamy, ale ja som neomladol! Bol som v čudnom kraji. Všetko divné, rýchle, veľké domce, ľudia oblečení v čudných mundúroch. Nemali kone, ani vozy, ale preháňalo sa tam niečo rýchle a hlučné. Baltazár, urob čosi! Zasa ma noha svrbí!“

„Cink, cink,“ a Svätopluk je opäť fuč. Baltazár nechápe: „Čo sa stalo, čo sa robí?“ Ved' vypil len elixír omladnutia, ale jeho pán Svätopluk sa znovu ocitol kdesi ďaleko.

Svätopluk sa opäť diví, nevidel čosi takéto. Mladá dáma, veľmi čudná, na hlave hniezdo, v nose krúžok a oblečenie dotrhané. „Musím jej pomôcť!“ premýšľa Svätopluk, „asi ju prepadli a okradli.“ Prihovoril sa jej. Slovo dalo slovo a spriatelil s Melániou. Tá mu vysvetlila, kde je, aký je rok a storočie. Dokonca, že už nevládne on, slávny Svätopluk, ale je vláda, parlament a prezidentka. Svätopluk sa nestačil diviť. Ale aj Melánia sa čudovala, kto to je Svätopluk, čo tu robí, ako sa sem dostal... Nechápala jeho rozprávanie. „CINK, CINK...“ a už bol preč. „Čo to robíš, kde si?“

Svätopluk sa vrátil na svoje panstvo. Všetko vysvetli aj Baltazárovi, ktorý nechápal, čo za nápoj to namiešal. Nerozumel tomu, čo jeho pán rozprával. „Čudná doba!“ Ani len predstaviť si nevie, o čom jeho pán vkuse vraví. Domce, autá, odev, vláda, parlament, prezidentka... Svätopluk len mlel a mlel.

Takto sa striedal Baltazár a Melánia v putovaní Svätopluka, ktorému sa v takej neskutočnej dobe zapáčilo. A jeho návštevy sa v dobe modernej predlžovali. Všetko bolo také nové a zaujímavé. Melánia ho sprevádzala v novej krajine. Zoznámila ho so svojimi kamarátmi, ktorí ho zaujali svojimi životnými príbehmi a skúsenosťami. To bolo veľmi zaujímavé a pre Svätopluka aj poučné. Ale najviac ho zaujal Ivan, ktorý sa venoval lietaniu a parašutizmu. Svätopluk počúval s otvorenými ústami. Krásne rozprávanie o možnosti lietať ako vták a zároveň sa kochať krásami okolia. Jedného dňa prišla ponuka od Ivana, či to Svätopluk neskúsi. Ten však nepremýšľal pridlho. „ÁNO, rád to skúsím!“, bola jeho odpoveď. Ivan ho vzal na jeho prvý let. Neskutočný zážitok vidieť krajinu z pohľadu vtákov. Od tej chvíle bol

„Sväto“ vášnivým spoluleťcom Ivana. Avšak najviac ho očarili Tatry. Krásne hory, skaly, kopce i doliny. Očarili ho tak veľmi, že sa rozhodol ich preskúmať aj po vlastných, ako vravievala Melánia. Prešli od Hrebienka, Skalnatým plesom, Sliezkym domom až po chatu pod Rysmi. Výpravy boli stále náročnejšie. Keď sa „Sväto“ vracal do svojho sveta, rozprával svoje zážitky Baltazárovi, tak ten len nechápavo kukal, žmurkal a tíško závidel. „Sväto“ sa rozhodol, že svoje letecké zážitky zapíše do tajného denníka. Boli to zážitky, ktoré dosiaľ nezažil nik v jeho dobe.

Obrázok 5 Oliver Šulko, ZŠ s MŠ, Nám. Slov. uč. tovarištva, Trnava

To však netušil, že Ivan príde s ďalším šialeným nápadom, aby skúsil zoskok padákom. Tak teda skúsil. Prvý skok bol plný očakávaní ale i strachu, či sa to vydarí. Tak to vám ešte len bola paráda. Lietal ako vták. Cítil sa tak krásne a slobodne. Bol vďačný Melánii za nové zážitky a nečakané pocity. Zápisníček sa plnil novými zážitkami z lietania a blúdenia Tatrami. Bolo to úchvatné a krásne. To lietanie i panovanie. Ale „Sväto“ cítil, že sa niečo deje. „CINK, CINK...“, prerušil ho známy zvuk. Otvoril oči a bol vo svojej komnate. „Baltazár, nože povedz, čo sa stalo? Snívam a či bdiem?“

„Vitaj, môj pane! Horúčku si mal a tak si snil svoj sen.“ Svätopluk sa nedal zmiest a zápisníček začal listovať.

„Nebol to len sen! Bol to ozaj krásny let! Zbohom drahá Melánia!“

Snívať však treba, vždy je čas! Vtedy a teraz zas.

Literárna časť – poézia
3. kategória
1. miesto

Tamara Vanková
Sláva Svätoplukovi

Sláva, sláva Ti Svätopluk,
silný a nebojácny sťa jeden pluk!
Sláva, sláva Ti Svätopluk,
spieva Ti vďačný slovenský ľud!

Každý Slovák si Ťa uctí,
vladár si bol múdry, mocný.
Sláva, sláva Ti Svätopluk,
spieva Ti hrdý slovenský ľud!

Bol si vládcom Veľkej Moravy,
oslobodil si národ náš od Karolmanovej vlády.
Vzdáva Ti slávu slovenský ľud,
pýchou si našou Svätopluk!

My Slováci kráčame po Tvojej
a tej istej zemi,
ktorú Cyril a Metod
svojimi rukami požehnali.

Sláva, sláva Ti Svätopluk neporazený kráľ,
kiež by si v každom z nás prebýval.
Nech Tvoje tri prúty nik z nás nerozpoj,
v dušiach nášho národa ostaneš navždy živý!

Sláva, sláva Ti Svätopluk,
navždy Ti spievať bude slovenský ľud!

Literárna časť - poézia
3. kategória
2. miesto

Michaela Subová
Svätopluk

Tíško, a hrdo dýcha. Uhádneš?
Duch i dýka. Veľká Morava.
Domov slávnych Slovanov.
Na ich čele Svätopluk postáva,
model mnohých obrazov.
Zlaté nitky spája na nebi,
našu budúcnosť, činy plné nehy.
To nazývam cnosť.

Zem vpila dávnu krv Frankov
a zo všetkých jeho výhier
je odhodlaný rytier
preťať uzly ľudí s dušou čerta.
Nádej obalenú v hrdosti nám črtá.

Pod rúškom tajomstva sú jeho pózy zakryté,
krok za krokom tvaroval vo svojich rukách ľud.
Úspechy, ktoré dosiahol sú do skál vyryté.

Vieru v to najlepšie v nás prebudil.
Hnev na lásku vždy obrátil, krutovládu zastavil.
Svojich poddaných vlastnou vznešenosťou uchvátil.
Prosperita, úroda, pokoj...
Svätopluk vždy zachová správny postoj.

A žiadna duša sa v nespravodlivosti nezmieta.
Plachta legend na nás padá,
panovník sa naším všemohúcim vzorom stáva.

Prach na jeho meno generáciami sadá.
Ale na jeho ospevovanie bude ďalšia správa!
Národu, za ktorý bojoval, všetko dal,
nenechal, aby vietor naše osudy navždy zavial.
Na roky pokrokov a nie nenávisti sa odhodlal.

Za to mu na hlave blyšťali koruny.
Kráľ, knieža, či vojvoda?
Češť, sláva našej slobody!

Literárna časť - poézia
3. kategória
3. miesto

Ema Gocníková
Sláva panovníkovi!

Nech ťa všetky skutky slávia, knieža nitriansky,
v deň neznámy v roku pána, uzrel si svet veľkomoravský.
Nasledovník rodu Mojmíra, Rastislavov spoluvládca,
kráľ významný, slávny panovník a náš ochranca.

Cesta k moci krvou poznačená bola,
no schopný vladár pevnou rukou ochránil nás.
S vypätím síl zjednotil si Slovenov,
za tvojej vlády netrpeli viac biedou.

Ó, veľký panovník, rozmach tvojej ríše,
siaha až za obzor, kde človek vlastnou nohou by neišiel.
Vyjednal si mier pre svojich krajanov,
hojnosť a blahobyť pre všetkých spojencov.

Dejiny nepíšu okolnosti smrti,
no príbeh o prútoch traduje sa veky.
Synom si odovzdal bohaté to svety,
svornosťou si napomenul tri tie svoje deti.

Rozbroje zlomili, čo si ty budoval,
otcovské napomenutie si darmo zanechal.
Najvyššiemu vzdajme úctu a poklonu,
že náš národ mal teba - ikonu.

Literárna časť – próza

3. kategória

1. miesto

Zuzana Chromá

Svätoplukovo kráľovstvo

Slnko už zapadalo a na okraji dediny za stodolou, na krásne zelenej voňavej tráve, sedeli dve postavy. Bolo to dievča s červeňou v lícach a mládenec, držiaci nôž v rukách.

„Zajtra ide moja matka do mesta Svätoplukovho, takže zostanem dlho sama. Môžeš za mnou prísť a budeme môcť byť chvíľu spolu, čo ty na to?“ opýtalo sa dievča.

„Kdeže, ja nemôžem,“ odvetil mládenec „Musím sa vrátiť naspäť k vojsku.“

„Ale čo, veď táboríte míľu odtiaľto, zajtra môžeš prísť znova...“

„Zajtra sa presúvame ďalej od hraníc a ja musím ísť tiež,“ mládenec smutne pozrel na zeleň, ktorá sa pred ním v kraji pod Zoborom rozprestierala široko ďaleko.

„To vari znamená, že Frankovia ustupujú? A že ťa už nikdy neuvidím?“

V pohľade dievčaťa sa zjavil smútok zmiešaný s nádejou. Láska jej života sa vzdáľuje, ale s ňou aj nebezpečie, ktoré hrozí celému jej národu so strateným kráľom a visí nad ním ako veľký čierny mrak plný temnoty.

„Nie, milá moja. Presne naopak. Stiahneme sa ďalej od hraníc, a potom sa späť vrátíme, buď s výhodou alebo bez nej.“ Počas rozhovoru mladý Frank postupne stišoval hlas, takže dievčina sa k nemu musela nakloniť tak blízko, až sa ich nosy takmer dotýkali.

„Čo to znamená?“ spýtalo sa dievča a odtiahlo sa, láskavá omámenosť bola razom preč. „Znamená to, že na nás zaútočíte? Že ty na nás zaútočíš?“

Mládenec sa k nej priblížil a pohladil ju po líci. „Nemám inú možnosť,“ zašepkal „Môžem sa pred útokom pokúsiť dostať ťa do bezpečia, no rozhodnutia našich najvyšších nedokážem zvrátiť.“

Dievčina sa na chvíľu zasústredila len na blízkosť ich tvárí, na jemnú vôňu ihličia, čo z neho prúdila, na jemný šepot hladkajúci jej uši a mládencovu ruku, ktorá sklzla až na jej rameno a s nehou ho hladila. Potom jej srdce podskočilo, keď počula, ako je ochotný riskovať prezradenie ich vzťahu, aby ju schoval do bezpečia a potom...potom si uvedomila pred kým. Uvedomila si, že on bol to nebezpečenstvo, on bol z tých, pred ktorými sa chcela skrýť. A čo

jej matka a otec? Čo všetci tí ľudia, ktorí zomrú za svoj národ? Náhle v nej vzkypela vlna neľúbosti a nenávisť. Odtiahla sa od mládenca a vyskočila na nohy.

„Bež preč a už sa nikdy nevráť! Ja radšej zomriem ako zradím vlasť!“ zahrnela, a potom potichu dodala: „Aj napriek láske, aj napriek tebe.“ A s tými slovami odkráčala smerom k domu a na prahu dverí sa jej z očí vyronilo pár slz smútku.

Keď o tri dni dievčina, stále smutná a bezduchá, išla nakrmiť sliepky, všimla si na drevenom plote z vonkajšej strany niečo vyryté. *O dvadsaťdva dní.*

Mládenec sa po tom, ako vyrytím urobil poslednú službu pre svoju lásku potichu v noci vrátil do tábora, kde sa uchýlila armáda Frankov.

„Kde si bol?“ spýtal sa ho rovesník, ktorý s ďalšími štyrmi sedel na stráži.

„Bol som pri potoku, trochu sa opláchnuť,“ odvetil mládenec.

„Potok je druhou stranou,“ ozval sa ďalší hliadkujúci a spolu s ostatnými sa všetci postavili.

„Ty si bol znovu za tou tvojou moravskou sliepkou?“

„Nechápem, o čom hovoríte,“ odvetil mládenec pokojne na svoju obranu, i keď vedel, že je to zbytočné. Ak niekto zistil, kam chodil, nevyvečie sa z toho. A tiež vedel, ako ich národ trestá zradcov.

„Takže ty nevieš?“ spýtal sa znovu hliadkujúci a ten vedľa neho vytiahol svoj meč „Ale teraz už zrejme chápeš, však?“ mávol rukou k vojakovi s mečom. Mládenec len prikývol. Už stihol len zatvoriť oči a poslednýkrát uvidieť svoju lásku, kvôli ktorej sa teraz ozval nepríjemný zvuk sekania a na zem dopadla mládencova hlava.

O ďalších pár dní, keď bola dievčina znova vonku a starala sa o hospodárstvo, pri plote s odkazom uvidela niečo, kvôli čomu jej vypadol košík so semením z rúk. Na plote bol ďalší odkaz– *Toto je varovanie.* Pod odkazom ležala hlava, hlava mládenca, do ktorého sa tak bezhlavo zamilovala a ktorého tak škaredo odmietla.

Dievčina bežala a bežala, míňala ľudí a kričala, že Frankovia čoskoro prídu, že čoskoro s nimi, s ich dedinkou aj s celým národom bude koniec. Ľudia plakali, deti sa prestali hrať a matky si balili veci a chystali sa utiecť. Dievčina stihla zostrojiť hrob pre milého, ktorého nikdy nestihla poriadne milovať. Milého Franka, ktorý jej ani nepovedal svoje meno. Každý deň sa na hrobe modlila a prosila Boha za odpustenie za to, čo vernému mladíkovi povedala.

A potom...potom prišla ten krásny zelený kraj pod Zoborom skaza.

Literárna časť - próza
3. kategória
2. miesto

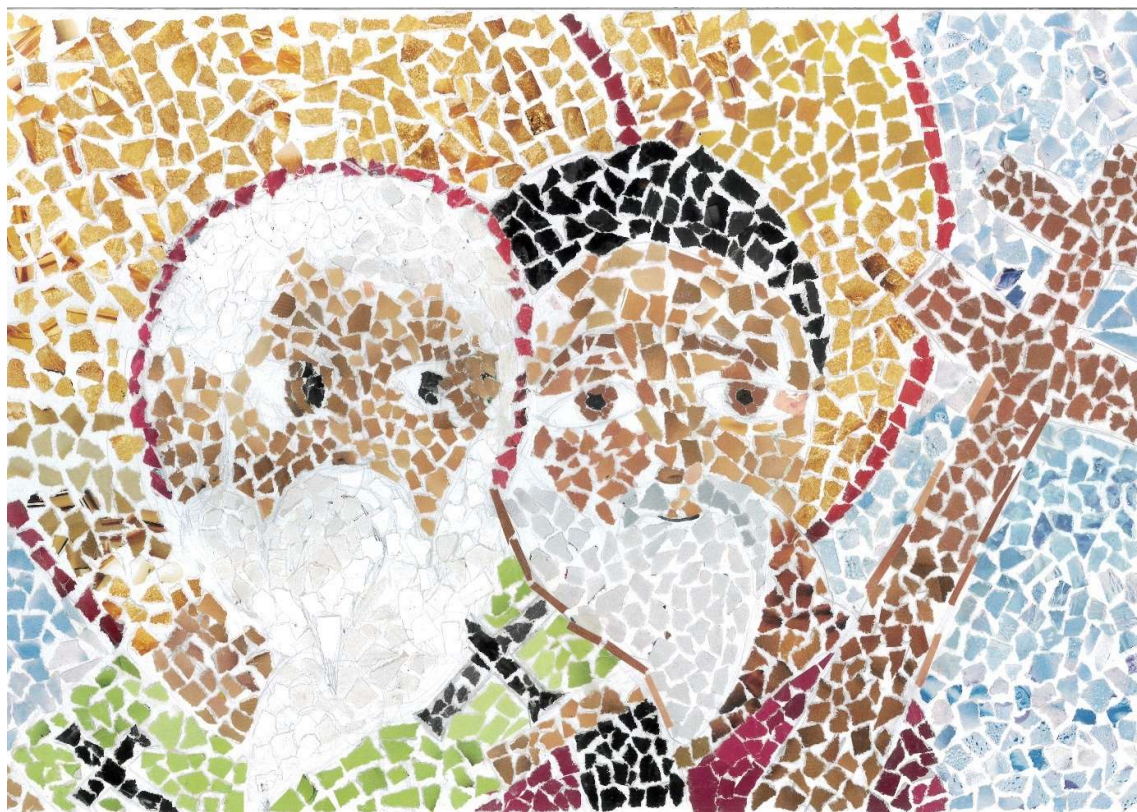
Terézia Kováčová
Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva

Nitra je krásne mesto. Chodievam do nej často. Niekedy, keď kráčam týmto mestečkom, rozmýšľam, ako to tu asi vyzeralo v dobe, keď na tomto mieste existovalo Nitrianske kniežatstvo. Dnes sa o tom príliš nehovorí, čo je podľa mňa veľká škoda. Mesto Nitra, kde každý pozná skoro každého, bolo kedysi výnimočným a mocným centrom veľkého diania.

Keď sa rozpráva o minulosti, vždy je to o tom istom. Mňa však zaujíma, ako ľudia fungovali v bežné dni? Čo jedli, ako spali? Ako žili v už spomínanom Nitrianskom kniežatstve? Odpovede sa už vo svojom živote asi aj tak nedozviem. Hlavné sídlo bolo teda Nitra, ale toto kniežatstvo siahalo aj na územie dnešného Česka, Poľska a Maďarska. Nitrianske kniežatstvo je taktiež pravdepodobne najstarší historicky dokázaný štátny útvar Slovákov, respektíve našich predkov. Podľa mňa je to celkom zaujímavý fakt a aj dôvod, prečo by sa malo o tejto téme v súčasnosti viac rozprávať. Máme v sebe gény ľudí, ktorí pred stovkami rokov obývali túto úchvatnú oblasť. Dnešná doba nie je ako kedysi. Ľudia sú závislí na elektronike a netravia čas s rodinou. Ja by som sa veľmi rada vrátila do čias, keď Nitrianske kniežatstvo existovalo. Možno by sme rozmýšľali úplne inak ako teraz. Je to ako život v inom vesmíre, všetko by bolo odlišné. Niekedy sa zamyslím, aké by to bolo, keby sme aspoň predstierali, že žijeme v ôsmom storočí, alebo rovno v Nitrianskom kniežatstve. Čo keby sme zorganizovali festival, kde by sme sa obliekli do dobových kostýmov a zahráli sa na rytierov, remeselníkov, učencov či dokonca panovníkov? Každý by si mohol vyskúšať, aké je byť niekým z minulosti. Dá sa povedať, že by to bolo také improvizované divadlo. Netrúfam si odhadnúť, koľko ľudí by sa odvážilo ísť do niečoho tak šialeného, ale pár by sa ich najst predsa len mohlo. Určite na Slovensku žijú ľudia, ktorých fascinuje Nitrianske kniežatstvo podobne ako mňa, nie? História a dejepis nemusí byť nuda. V škole nás učia, že z minulosti sa máme učiť. A ja som si

myslela, že to znamená zapamätať si všetko z učebníc a zošitov. V škole to od nás síce chcú, to je pravda, ale myslím, že to je skôr myslené inak. Učiť sa z minulosti znamená cítiť spojenie s ľuďmi, ktorí tu žili pred nami, chápať, ako ich životy formovali našu súčasnosť. Môžeme sa poučiť z ich dobrých ľudských vlastností, ktoré momentálne v tomto svete chýbajú. Vždy si môžeme zobrať nejaké ponaučenie a múdrosť.

Nemyslím tým len seba, ale všetkých. Nitrianske kniežatstvo možno zaniklo, ale jeho príbeh môže pokračovať v nás. Možno nie sme kniežatá alebo poddaní tej doby, ale tvoríme nové príbehy, ktoré sa budú o pár storočí rozoberať na školách a nové generácie si budú brať príklad z nás. Tvoríme nový príbeh, tak ho nepokazme! Vrátiť čas je totiž nemožné!

Obrázok 6 Nina Turčanová, ZŠ Š. Moyses, Tesárske Mlyňany

Literárna časť - próza

3. kategória

3. miesto

Nikola Šillerová

Legenda o stratenom synovi

Hovorí sa, že legendy nie sú vždy pravdivé. Iní hovoria, že áno. Ale kde je pravda? A čo táto legenda? Veď posúďte sami....

Svätopluk bol vládca, kráľ, knieža a vodca. No keď mu začínali pribúdať roky, bolo treba voliť nového kráľa, ktorý krajinu povedie ďalej. Ako to väčšina vládcov robila, aj Svätopluk chcel postupovať podľa zákona a zaužívanej tradície. A preto mal na trón zasadiť jeho prostredný syn Svätopluk, keďže o najstaršom synovi Mojmirovi nevedel nič už vyše 15 rokov a považoval ho za mŕtveho. No jeho synovia Svätopluk a Predslav nesúhlasili s otcovým želaním. Vedeli, že budú silnejší, keď budú vládnuť spoločne všetci traja bratia.

Mojmír, Svätoplukov najstarší syn sa údajne stratil v lese pri poľovačke ako 10-ročný. Kráľ Svätopluk ho vyhlásil po dlhom hľadaní za mŕtveho, keďže vedel, že to nemohol sám v noci v lese prežiť. Síce bolo možné, že niekde tam vonku ešte žije, no šanca bola malá. Bola to najväčšia tragédia, akú kráľ Svätopluk zažil. Jeho dvaja mladší synovia mali vtedy iba 4 roky. Keď sa ešte ako malí o ich bratovi dozvedeli, boli veľmi zarmútení, ale stále v sebe živilí nádej, že to mohol prežiť. Preto o ňom často hovorili ako bratovi, ktorý je niekde vo svete a užíva si život. Vždy, keď nemali práve najlepší deň si hovorili, že sa ich veľkému bratovi darí určite lepšie. Ich otca to hnevalo a zarmucovalo, až to jedného dňa zarazil. Povedal, že o ich bohužiaľ mŕtvom bratovi nechce viac počuť. A to trvalo až doteraz.

Predslav vedel, že jeho starší brat bude musieť zasadiť na trón, ak svojho veľkého strateného brata nenájdu. Preto sa s bratom Svätoplukom jednu noc rozhodli, že utečú a skúsia svojho strateného brata nájsť. Zobrali najpotrebnejšie veci, nasadli na kone a išli do dediny na druhej strane lesa, kde sa Mojmír stratil. Keď im chcel ich otec ráno oznámiť, že Svätopluk nastúpi na trón, bol veľmi nahnevaný. Hľadal ich celé dopoludnie. V hrade, na jarmoku, na nádvorí a dokonca vyhlásil pátranie. Zatiaľ čo si ich otec mohol aj vlasy vytrhať od zúfalstva, jeho synovia úspešne unikli z kráľovstva.

Bratia sa v ďalekej dedine pypytovali, či niekto nenašiel malého chlapca pred asi 15 rokmi v lese neďaleko dediny. Pýtali sa v obchodoch, na jarmoku, u pekára či krajčírka, no nikde nič nové nezistili. Až nakoniec prišli k malej zapadnutej kováčskej dielni. Keď vstúpili dnu, privítal ich starý kováč. Opýtali sa jeho a ten im konečne povedal dobrú správu. Vraj istá

žena našla pred 15 rokmi v lese malého chlapca a ten mohol mať asi 10 rokov. Našla ho ležať v malej priekope v strede lesa, zraneného a unaveného. Tak si ho zobrala do opatery. Ale čo s ním bolo ďalej, to nikto nevie. Bola to taká čudná žena, niektorí hovorili, že to bola bosorka. Bratia sa napokon opýtali, kde tá žena býva. Kováč povedal, že v horách, v takej malej chalupe, ale aby si nedávali veľké nádeje. Poprosili ho, či by im vedel ukázať správny smer. Veru im ho aj ukázal a už vtedy vedeli, aká to bude náročná cesta. Napokon sa poďakovali a uháňali do hôr. Trvalo im celé popoludnie, kým našli chalupu. Ale nikoho tam nebolo. Bola to stará, zaprášená a rozbitá chatrč. Začalo sa už stmievať, tak si bratia pri chatrči založili oheň, aby prečkali noc. Noc bola chladná. Keď sa zobudili, ohnisko už nehořelo. Ale oheň nevyhasol sám od seba, niekto ho uhasil! Po chvíli počuli jemné šuchotanie a praskanie vetvičiek. Synovia vytasili meče práve v tej chvíli, ako sa z tmy vynoril muž. S krikom sa ich opýtal, čo robia pri jeho chalupe a čo tam chcú. Predslav povedal, že hľadajú svojho strateného brata. A vtedy ho Svätopluk spoznal! Mojmír nechápal, prečo sa na neho Svätopluk tak pozerá, ale potom to zistil.

„To nie je možné! Ako si to prežil? Otec povedal, že si mŕtvy!“ - vyhrkol Svätopluk.

„Ako ste ma našli? A prečo ste ma hľadali?“ - radostne sa vypytoval Mojmír.

„Verili sme, že žiješ! Že to náš veľký silný brat zvládol a že si z lesa našiel cestu von!“

Predslav nemal slov od radosti, že sa im podarilo brata nájsť.

„Otec starne a kráľovstvo potrebuje nového kráľa. Svätopluk nechce nastúpiť na trón. Chceme, aby si zasadol na trón ty a my by sme ti pomáhali. Ako malí sme si predsa dali sľub, že budeme vždy držať spolu, lebo spolu sme silnejší.“ – povedal Predslav.

Mojmír chvíľu premýšľal, ale napokon sa rozhodol.

„Tak dobre, pôjdem s vami za otcom a zasadnem na trón. Tieto stratené roky vám všetkým vynahradím.“ – prisľúbil Mojmír a pozval bratov do chalupy hneď ako uviazali kone k plotu.

Potom sa všetci traja rozprávali celú noc a spomínali na staré časy. Nad ránom zobrali kone a vyrazili k hradu. Tam už na nich čakal ich nahnevaný otec. Ale keď zbadal Mojmíra, na všetok hnev zabudol. Okamžite ho spoznal až od šťastia takmer stratil dych. Syn ho s obavami, ale pri tom s radosťou objal. Kráľ Svätopluk hneď zrušil pátranie po jeho dvoch synoch a slávnostne oznámil, že Mojmír žije. Otec sa so svojimi synmi rozprával celý deň, neveriacky sa na nich díval. Svätoplukovi a Predslavovi sa ospravedlnil za to, ako sa k nim správal, aj za to, že stratil nádej. Neskôr jeho syn Mojmír nastúpil na trón a bratia Svätopluk, Predslav a ich otec mu radili a pomáhali so všetkými povinnosťami kráľa. Ich otec si mohol užiť svoje posledné roky života v pokoji a radosti a jeho synovia sa stali nerozlučnými.

Nakoniec spoločnými silami sa všetko ľahšie zvláda.

Literárna časť – poézia

4. kategória

1. miesto

PhDr. Lenka Mandelíková

Rex Svätopluk

Slovania! Do stredného Dunaja prenikáte,
z pravlasti slovanskej šírinou ubiehate.

Herodotos, také má historik grécky meno,
zvesti o Slovanoch neputovali nemo.

Slovania! Dobytkom a žitkom žite,
znáte obchod, hrnčiarstvu a kováčstvu oddane slúžte!

V útrobach ľudskej komnaty,
tvoríte nadkmene z odvahy.

I prvý zväz Slovanov zrodil sa,
pred nájazdmi bránila sa Samova ríša.

Veľká Morava Mojmírom založená,
vo dvoje rozpadla sa kniežatstvá.

Morava Rastislavova a Svätopluka Nitra,
um a sila bystro prišla.

Rex Svätopluk! Veľkomoravský panovník!
Klania sa ti noc i dňík.

Rastislav siahnuť chcel na život oteba Svätopluka,
aby navždy prekročil tvojho ducha.

Ty, Svätopluk, zajal's svojho strýka
a zveril ho pästiam Nemca Ľudovíta.

Svätopluk! Hrdina hrdinov! Porazil si Frankov
a stal si sa jedným z najväčších vládcov.

Nitriansko majestátne – krajina Svätopluka -
hrudou dnešného Slovesnak, Česka a Maďarska púta.

Aj Rakúska, aj Poľska,
zemí so spojivom, či bez mosta?

Nitriansko! Ó, spanilé kniežatstvo,
z rodu Mojmirovcov nehaslo.

A čo jazyk? Tváril sa vo svetlici rozumom vzdelancov,
smelo vyplával z panovníckych dvorov.

Jestvoval on jak barometer citlivý – jazyk kultúrny,
roľníkom sa nežiada mundúry.

Kerestén i pogán:
to zo slovanského kresťan, pohan!

Slovania! Buďte naďalej vzorom
nielen na poli jazyka a nielen Maďarom!

Rex Svätopluk – vodca Veľkej Moravy,
franskej koniec nadvlády!

Ty, Svätopluk, ó, mocipán výbojný,
diplomat si, veru, ctihodný.

Tvoja éra kvet kultúry nesie pečať,
misia byzantská nehlása nečas.

Pred ňou ešte grécka, talianska a bavorská boli,
učení bratia Solúna nie k pohanom zavítali.

Konštantín Porfyrogenetos, byzantsky cisár,
vďaka za zápis, chytrý pisár.

Legenda o prútoch Svätopluka
pretkaná tajomstvom jak stridžia lúka.

Prasknúť, trhnúť tri prúdy zviazané v jedno,
s úlohou otcovou pasovali sa kráľoviči biedno.

Sťa vánkom sa prúty zlomia,
ak po jednom v dlani ležia.

Tak sa, tak sa v skutku stalo:
pre Svätopluka v altánku pokoja farchy väčšia než hradné bralo.

Želal si synov svornosť,
po smrti svojej, žiaľ, len rozbroje a hlúposť.

Potomkov činy činené nie múdro,
v závoji nostalgie stratila Veľká Morava svoje kúzlo.

Literárna časť - poézia
4. kategória
2. miesto

Mgr. Helga Porubská
Ó, kráľu náš

Ó, Svätopluk – kráľ kráľov bol si,
tešil sa sláve, múdrosti, cti.

Viedol odvážne v slovanskom území
kraj až za Dunajom, správne a s uznaním.

Rytiersku odvahu v srdci si mal,
v slávnej to Nitre bol si náš kráľ.

Odvahu bojovnú mal's vo dne v noci,
nezlomne podmaniť germánske moci.

Rastislav nachystal pascu, sám padol do
nej.
Franskému kráľovi – väznici bavorskej.

Morava naozaj, veľká sa stala,
keď si sa ukázal veľkosťou kráľa.

Tá Nitra veľká, kresťanská bola.
Remeslo, blahobyt, svornosť aj vôľa.

Čelil si útrapám, smrti aj zlobe
Rastislav vplyv chcel mať, vidieť ťa
v hrobe.

Hradiská, pevnosti, v Nitre už boli,
Frankov si porazil proti ich vôli.

Porazil's každého, vládcom sa stal
veľká to Morava – a v nej náš kráľ!

Opradená povest', nech učí životu,
ako si udržať blahobyt, jednotu.

Svätopluka, Mojmíra a aj Predslova
pred smrťou múdro si v dvoranu
predvolal.

Nech zväzok troch spojených prútov
udrží bratov, v láske vekov.

Len v sile nezlomnej, ako prúty tie.
Blahobyt v Morave – láska a mier.

Ó, tvoja sila, um, múdrosť sa týči
po krajine, Nitre a celej ríši.

Zanechal si slovanské dejiny,
moc a vplyv kráľovskej koruny.

Mocou si rozšíril, vytvoril štát,
ukázal Slovanom nedať sa báť.

Ó, kresťanstvo šírené, viery prijímanie,
múdrostou tvojou, naše poslanie.

Ó, kráľ kráľov, nezlomná tvoja moc,
do dnešných časov – buď nám na pomoc.

Literárna časť – próza
4. kategória
1. miesto

Mgr. Tibor Kováč

Duny času – 2863

(dystopická poviedka)

Kráčame pieskami už dva a pol dňa. Všade sa povalujú odpadky. Nevedno na akom území sa nachádzame. Je nás päť a sami nevieme, čo hľadáme, ani na čo vlastne hľadáme. Odkedy nastal na Zemi novodobý Babylon, plný sociálno-kultúrnych prevratov, človek sa opäť stal človeku vlkom. To všetko začalo už pred sedemsto rokmi.

Kedysi sme boli špičkovými jazykovedcami, no teraz slovo nemá váhu. Vraj v časoch dávno minulých sa latinčina stala jazykom mŕtvym, ale teraz je mŕtvych takmer sedemdesiat percent jazykov. Neoeuropoidná slovenčina, ktorou vraví náš národ, je taktiež na pokraji vyhynutia. Z mnohých sa už dávno stali analfabeti, keďže za nás všetko riešila umelá inteligencia. Roku 2764 nastala energetická kríza a umelá inteligencia nečakane padla. Len hŕstka z nás osobne pozná a ovláda aj to málo jazykov, ktoré nám zostali. Vytvorili sa rôzne kmene, tlupy, skupiny ľudí. Chýba nám súdržnosť a občas prestávame dôverovať i sebe samým. Život sa stal neznesiteľným. Kam spejeme? Boh neexistuje, časom sa rozsypal sťa piesok pod našimi nohami. Jediná nádej je v našej takzvanej výprave po dune.

Občas medzi odpadkami nájdeme drahokamy, mince či staré kódovače k súkromným účtom. Nič nemá cenu. Všetko je pominuteľné. Sme radi ak vôbec nájdeme pár kvapiek vody. No v tejto zabudnutej krajine musíme vodou šetriť ako s najväčším pokladom.

Kráčame a piesok nám páli chodidlá. Sme unavení a zvažujeme návrat do našej oblasti. Nedávno sa realizovalo mnoho výprav, ale bezúspešne. Naozaj nevieme, aký nález by nás mohol spasiť. Horda odpadu? A hľa! Čierna časová skrinka. Naposledy podobnú objavili pred päťdesiatimi štyrmi rokmi. Nachádzali sa v nej šperky, list o prevrate z roku 2152 a dve knihy – Rómeo a Júlia od Shakespeara a Stratený raj od Miliona. Aký paradox. Áno, stratili sme raj, raj technologické prosperity. Objavitelia by ani nevedeli, čo našli, keby im knihy nevytrhli z rúk. Neznalci! Vraj by dobre horeli...

Schránka sa otvára nesmierne ťažko. Traja sa do nej zapierame, no zhrdzavený otvor nechce povoliť. Aj napriek riziku zničenia obsahu, sme sa rozhodli použiť násilnejší spôsob.

Chytám do rúk železnú tyč a zúfalo udieram. Poľavila! Najskôr neveriacky hľadíme do útrob. Už vieme, že toto nebude hocijaký nález, ale nález hodný 29. storočia. Schránka obsahuje nasledovné skvosty:

Dlho analyzujeme a diskutujeme o vzácnom objave a prichádzame na to, že hľadíme na počiatky nášho jazyka z takzvaného Nitrianskeho kniežatstva. Nachádza sa tu hlaholská abeceda, text v danej abecede – zrejme Prolgas (Proglas?), mapa kniežatstva, s ktorým zrejme súvisí i fotografia a neznáma minca. V samostatnom obale napokon nachádzame priložený popis k fotografii: „*Bronzové súsošie sv. Cyrila, Metoda a Gorazda pribudlo aj v areáli Bratislavského hradu. Občanom Slovenska ho darovala Konferencia biskupov Slovenska a slávnostne odhalené a posvätené bude 15. septembra 2023 pri príležitosti druhého výročia návštevy pápeža Františka na Slovensku.*“

Po preštudovaní materiálov a syntéze textov jasáme. Nádej predsa nezomrela... História nezahynula! História žije!

Po návrate ku kmeňu sa dohadujeme o zjednotení skupín stredných území na súčasnej ploche. Našli sme predsa dôkazy o spoločných koreňoch a dorozumievať sa môžeme staronovým jazykom. Hlaholikou! Územie ohraničíme približne podľa nájdenej mapy, pokúsime sa časom vyrobiť mince, taktiež podľa vzoru nálezu, a na mieste veľkého objavu dáme postaviť obrovské súsošie vierozvestcov, ktorých teraz zastupujeme my. A ktovie... možno sa časom i Boh navráti, lebo možno jeho prozreteľnosť, ak, samozrejme, existuje, nás priniesla k objavu a k budúcemu zjednoteniu národov. Bude to cesta trnistá, no nikdy viac nebudeme ako vlci bez domova a zázemia.

„A preto čujte, čujte toto, Slovieni:

dar tento drahý vám Boh z lásky daroval...“

A tu sa začína nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva...

Obrázok 7 Belén Mária Gallina, ZŠ Mierové námestia, Handlová

Literárna časť - poézia
4. kategória
2. miesto

PhDr. Alena Vítová

Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva

Raz dávno v pradávnych časoch, keď Nitrianske kniežatstvo ešte len snívalo o svojej sláve, priviedla na svet Adriena dlho očakávaného potomka a konečne to bol chlapec. Bol synom mocného vladyku a malého, no hrdého kráľovstva. Rodičia sa mu veľmi tešili a vychovávali ho s veľkou láskou. Čas plynul a z mladého chlapca vyrástol smelý a odvážny junák, knieža Vladivoj. Od malička bol mimoriadne zvedavý a túžil objaviť svet za hranicami Nitry. Keď vstúpil do sveta dospelých, rozhodol sa odísť a postúpiť nebezpečnú cestu s cieľom pozdvihnúť meno Nitrianskeho kniežatstva na novú úroveň. So svojou vernou družinou a vyzbrojený nezdolateľným mečom, darom od svojho otca, vyrážal Vladivoj do neznáma. Prechádzali tmavými hustými lesmi, prebrodili niekoľko riek a zdolávali strmé vrcholy hôr. Na svojej púti postretli rôzne bytosti a tvory, ale vďaka odvážnosti, múdrosti a dobrej povesti podarilo sa Vladivojovi získať si ich priazeň. Cestou objavili tajomný hrad, týčiaci sa nad pochmúrnym tmavým údolím. Chceli tam prenocovať a ráno ho preskúmať. S ranným briezdením sa hrad postupne vynáral z tmy a Vladivoj so svojou družinou vstúpil do jeho tmavošedých a tichých chodieb. Zrazu sa pred nimi objavila postava v plášti, dávny duch, strážca hradu. „Vitajte, knieža Vladivoj,“ oslovil ho duch. „Som strážcom tohto hradu, a tu sa ukrýva tajomstvo Nitrianskeho kniežatstva.“ Zvedavosť mladého kniežaťa sa ešte viac prebudila a prehovoril: „Duch, prosím ťa, prezrad' mi toto tajomstvo.“ Duch odvetil so záhadným úsmevom: „Tajomstvo spočíva v záhadnom artefakte, ktorý je ukrytý v hlbokom vnútri tohto hradu. Je to Kľúč Nitrianskeho kniežatstva, symbol moci a prosperity. Avšak, cesta k nemu nie je ľahká.“ Vladivoj neváhal a opýtal sa: „Ako môžem získať tento kľúč a priniesť ho späť do Nitrianskeho kniežatstva?“ Duch odpovedal: „Ak ho chceš získať, musíš čeliť skúškam a prekonať rôzne prekážky, ktoré ti budú stáť v ceste. Avšak môžeš tam ísť iba ty sám, bez svojej družiny. V podzemí hradu nájdeš labyrint plný hádaniek a

nebezpečenstiev. No ty si musíš zachovať chladnú hlavu a použiť svoju inteligenciu a odvahu."

Vladivoj sa svedomito pripravoval na svoju výpravu. Duch mu vložil do rúk mapu hradu a dodal: „Na ceste k artefaktu sa stretneš s niekoľkými strážcami, ktorí budú chrániť Kľúč.“

Duch pokračoval: „Strážcovia sa nebudú brániť, ak sa ich pokúsiš obísť alebo prekonať bez boja. Avšak, ak sa rozhodneš postaviť sa im, stretnúť sa s nimi zoči voči a odhaliť ich, buď pripravený na zápas. Použi svoje zručnosti a preukáž svoju silu." Vladivoj duchovi poďakoval, ale zároveň si uvedomoval, že výprava bude náročná, no nemienil sa vzdať. S nadšením a entuziazmom pustil sa do dobrodružstva. Duch mu ešte dodal posledné slová múdrosti: „Sústred' sa na svoj cieľ a nezabúdaj na hodnoty, ktoré sú ti drahé. V tomto dobrodružstve je dôležité mať silnú vôľu a veriť v svoje schopnosti. Nezabúdaj, že každá prekážka, ktorú prekonáš, ťa posunie bližšie k artefaktu."

Vladivoj cítil niečo výnimočné. Rozlúčil sa so svojou družinou. S mapou v ruke a slovami ducha v mysli vydal sa na cestu cez hradné chodby a tajomné miestnosti plné nebezpečenstiev. Odhodlanie ho hnalo vpred. V hradných chodbách na knieža začala doliehať temnota a ticho. Bola všade. S každým krokom cítil stále napätejšiu atmosféru. Po nekonečne dlhej chôdzi sa Vladivoj dostal do rozľahlej sály, v strede ktorej sa nachádzala obrovská vápencová socha kráľa, ktorý v rukách držal artefakt. Vladivoj vedel, že ho musí získať, aby splnil svoju úlohu. Avšak, socha bola obklopená zložitými pascami a laserovými lúčmi, ktoré chránili artefakt. Bez ohľadu na to, Vladivoj si bol istý, že niečo tak vzácne a významné nemôže byť tak ľahko získané. Rozhodol sa použiť svoje znalosti a zručnosti na prekonanie tejto bezpečnostnej ochrany. Zhlboka sa nadýchol a začal analyzovať pohyby laserových lúčov. Postupne si všimol ich vzory a rytmus, a tak vedel, kedy a kde sa musí pohybovať, aby sa im vyhol. S opatrnosťou sa Vladivoj začal plaziť po podlahe. Baletnými krokmi a s pôvabnou eleganciou sa presúval v priestore medzi laserovými lúčmi. Potom sa maličkými a precíznymi krokmi približoval k soche. Keď Vladivoj konečne dosiahol sochu, videl v jej ruke otvor. Bez zaváhania vložil svoju ruku do otvoru v ruke sochy, aby získal artefakt. Konečne ho držal v ruke a mohol sa vrátiť. Cestu späť prekonával rovnako presnými a ladnými pohybmi, aby sa vyhol laserovým lúčom, no tentoraz s obrovským napätím, tlakom na hrudi a búšením v srdci, pretože v jeho rukách teraz spočívalo niečo tak veľmi výnimočné a vzácne. Keď sa Vladivoj vrátil na bezpečné miesto dôkladne preskúmal

artefakt. Malý drevený kľúč so zlatým zdobením. Vedel, že toto je kľúč, ktorý otvorí dvere k veľkým tajomstvám a pokladom.

Cítiac ľahké príjemné vzrušenie vybral sa Vladivoj hľadať miesto, kde by mohol tento kľúč použiť. Po dôkladnom skúmaní svojho okolia objavil na stene starodávny reliéf so vzorom, ktorý sa zhodoval so zdobením na kľúči. Bez váhania a so zatajeným dychom vložil kľúč do zámku na reliéfe. Zaznelo jemné cvaknutie. Síce nevedel, čo sa stane ďalej, no strach ho nezastavil. Otvoril a za tajomnými dverami odhalil veľmi starú chodbu. Odhodlane vkročil dovnútra nasledujúc svetlo sálajúce z fakiel na stene, Chodba sa zdala nekonečná, plná pavučín, no odvaha a túžba po objavení pokladu hnala mladé knieža ďalej. Po chvíli sa úzka chodba rozšírila do priestrannej siene, kde sa Vladivoj ocitol pred majestátnym dubovým stolom. Na stole bola vyrytá mapa a niečo, čo vyzeralo ako návod na cestu k pokladu. V očiach mu zablyskli iskričky šťastia. Vladivoj bol nadšený. Vedel, že musí ísť ďalej a teraz už mal jasný cieľ. Podľa pokynov z mapy sa vybral na cestu, ktorá ho viedla cez hustý prales. Všade okolo len vysoké stromy a strašidelné zvuky. Po niekoľkých hodinách únavného putovania dorazil k nevelkej čistine, kde sa mu naskytl úchvatný pohľad na starobylý kaštieľ.

Vladivoj vedel, že poklad musí byť niekde v sieňach kaštieľa, a tak sa rozhodol vydať sa smerom k nemu. Cestou objavil staré sochy strážcov, ktoré stáli po oboch stranách cesty. Ich sivé oči žiarili tajomstvom a varovali ho, aby neporušil ich ochranu. Keď sa Vladivoj konečne dostal do kaštieľa, ocitol sa v pochmúrnej a záhadnej sieni. V tme veľa nevidel. Na stenách viseli staré portréty, no dych mu vyrazil obrovský kamenný trón. Vladivoj sa k nemu odvážne priblížil. Pohľad mu padol na krásnu masívnu truhlicu z dubového dreva, ktorá ležala vedľa neho. Zhlboka sa nadýchol a opatrne ju otvoril. Vnútri objavil starodávne svietidlo. Bol veľmi blízko k pokladu. Vladivoj vedel, že jeho hľadanie sa blíži ku koncu. Rozhodol sa prekonať všetky prekážky a odhaliť tajomstvo pokladu, ktorému sa vydal na stopu. Držiac svietidlo pevne v ruke vrátil sa späť do siene s kamenným trónom. Svetlo osvietilo portréty v obrazoch na stenách a tie sa zrazu začali pohybovať. Z jedného portrétu vyšla tajomná postava a začala hovoriť: „Vladivoj, bol si statočným a odvážnym. Prekonal si množstvo nástrah a teraz sa ti dostáva odmeny.“

Svetlo zo svietidla sa rozžiarilo ešte viac a osvetlilo zlaté tlačidlo na tróne. Vladivoj ho stačil a trón sa začal pomaly otáčať. Keď sa trón úplne otočil, odhalil tajnú komnatu plnú pokladov. S prenikajúcim svetlom Vladivoja zasiahla oslepujúca žiara. Po chvíli videl zlaté kalichy, mince, náušnice, nákrčníky, náramky, gombíky, spony vykladané drahokamom, sošky

s ónyxovými očami, strieborné čaše. Pri nich ležala prachom dávno zabudnutá kniha. Knieža Vladivoj ju opatrne zdvihol a začal prehľadávať stránky. Boli pokryté nezrozumiteľnými symbolmi a písané starodávnym jazykom. Snažil sa rozlúštiť ich tajomné posolstvo. S každým prečítaným riadkom sa u Vladivoja vzrušenie stupňovalo. Zdalo sa, že záhadný artefakt, kniha obsahovala tajomstvá a vedomosti, ktoré mali moc zmeniť svet. Rozhodol sa, že túto knihu „Kľúč Nitrianskeho kniežatstva“ odnesie domov a podelí sa o jej obsah s ostatnými. Vedel, že táto kniha môže priniesť poznanie a múdrosť do života ľudí. S pokorou a obdivom ju opatrne vzal so sebou a opustil starobylý kaštieľ a potom aj tajomný hrad. Cestou späť sa rozhodol, že bude šíriť, čo sa naučil zo stránok knihy, aby pomohol ostatným ľuďom nájsť ich vlastný potenciál a odhaliť tajomstvá sveta.

A tak, keď sa Vladivoj vrátil domov, plný nadšenia a odhodlania, pustil sa do diela, ktoré ho čakalo. Svoj dom premenil na školu, aby mohol svoje poznatky z knihy odovzdať ďalším ľuďom, ktorí chceli objavovať tajomstvá sveta, získavať nové poznatky.

Vladivoj sa stal uznávaným učiteľom a jeho škola začala rásť. Ľudia z rôznych kútov sveta sa dozvedeli o jeho múdrosti a chceli sa zapojiť do vzdelávania, ktoré ponúkal. A tak v svojej škole začal ponúkať aj online vzdelávanie, aby mohlo čo najviac žiakov získať poznatky zo starobylých kníh. Ale Vladivoj učil nielen z kníh.

Dôraz kládol na vlastnú skúsenosť svojich žiakov, ktorú získavali pozorovaním, objavovaním, premýšľaním, cvičeniami priamo v prírode a učením v reálnych životných situáciách. Jeho škola sa stala známa aj inovatívnymi metódami výučby. Využívaním informačno-komunikačných technológií zlepšoval vzdelávací proces. Vďaka svojmu neustálemu hľadaniu nových spôsobov vzdelávania a objavovania nových oblastí poznania sa jeho vplyv rozšíril aj mimo školy. Dokonca organizoval aj výlety a workshopy, aby sa jeho žiaci zoznámili aj s inými kultúrami a spoznali život ľudí v rôznych krajinách.

Aj keď už Vladivoj nežije, jeho myšlienky a vášeň pre vzdelávanie tu zostali. Jeho škola je dnes miestom, kde sa rozvíja kreativita, otvorenosť a túžba pre objavovanie, miestom, kde sa stále stretávajú ľudia, aby objavovali nové spôsoby učenia, aby zdieľali svoje vlastné poznatky a skúsenosti. Jeho odkaz je živý a jeho myšlienky a inovácie v oblasti vzdelávania budú pokračovať v práci jeho žiakov, ktorí sa stali uznávanými výskumníkmi, učiteľmi a lídrami vo svojich oblastiach.

Svet sa neustále mení ale hodnoty akým sú láska, odvaha a múdrosť tu zostávajú navždy. Hodnoty, s ktorými môže svet a ľudstvo prekonať všetky výzvy a prekážky.

Výtvarná časť
1. kategória
1. miesto

Natália Hanová

ZŠ s MŠ Cyrila a Metoda, Krušovce
Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa

Výtvarná časť
1. kategória
2. miesto

Simona Šimoneková

ZŠ Andreja Kmeťa, Levice
Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva

Výtvarná časť
1. kategória
3. miesto

Nathalie Budová

ZŠ Mochovská, Veľký Ďur
Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva

Výtvarná časť
2. kategória
1. miesto

Natália Satková

ZŠ Školská, Výčapy-Opatovce
Obdobie života a panovania Svätopluka

Výtvarná časť
2. kategória
2. miesto

Vanessa Majerčíková

ZŠ s MŠ Ondreja Cabana, Komjatice
Obdobie života a panovania Svätopluka

Výtvarná časť
2. kategória
3. miesto

Leyla Emília Sestrienková

ZŠ Kollárova, Svätý Jur

Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo ožíva

Výtvarná časť
3. kategória
1. miesto

Ela Dvorščíková

ZŠ P. Jilemnického, Zvolen

Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa

Výtvarná časť
3. kategória
2. miesto

Nina Petrášová

ZŠ s MŠ Alej, Hul

Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo ožíva

Výtvarná časť
4. kategória
1. miesto

Leonard Homola

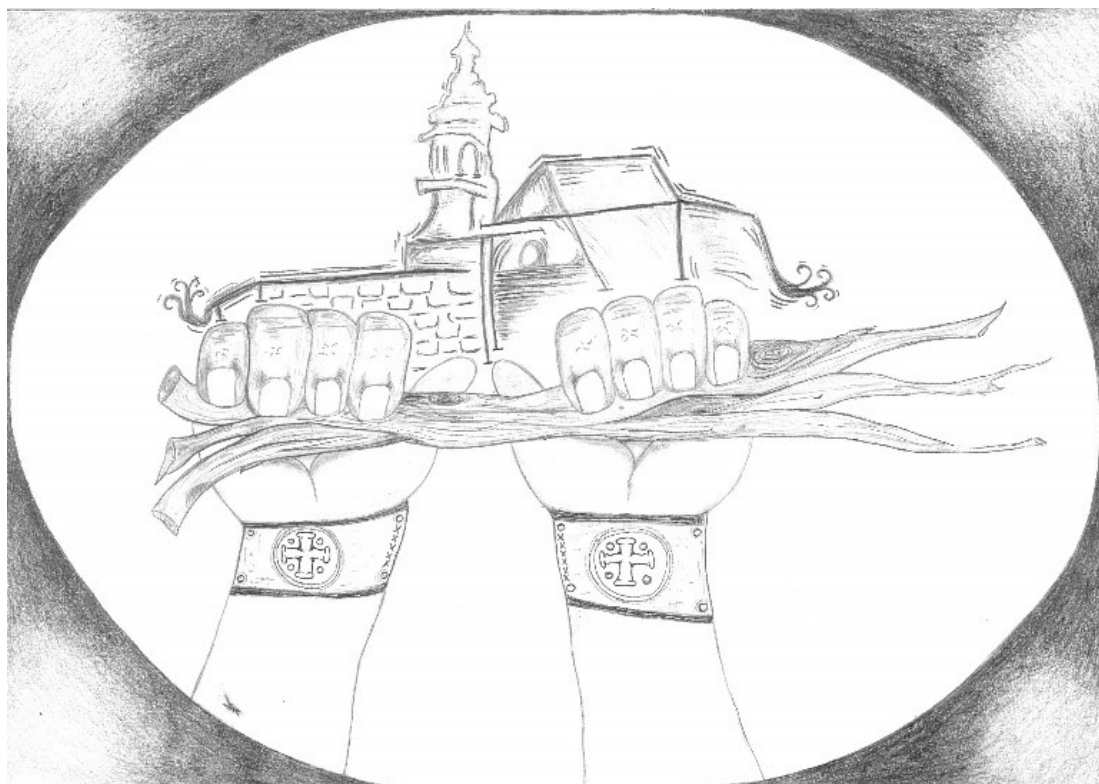
ŠZŠ Zelená Háj, Hurbanovo
Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa

Výtvarná časť
4. kategória
2. miesto

Adriana Lacková

Reedukačné centrum, Zlaté Moravce
Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo ožíva

Výtvarná časť
4. kategória
3. miesto

Lenka Berkyová

ŠŽ Obrancov mieru, Detva
Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva

Dávid Fára

ŠŽ Gen. Svobodu, Patrizánske
Nový príbeh Nitrianskeho kniežatstva

Elektronická časť
1. kategória
1. miesto

Martina Boháčiková - video¹

ZŠ Svätý Jur

Obdobie života a panovania Svätopluka

¹ Video rozdelené na dve časti: <https://zszobor.edupage.org/a/svatoplukovo-kralovstvo?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQ5NSZzdWJwYWdlPTU%3D>

Elektronická časť

1. kategória

2. miesto

Nina Dubiňáková – Kahoot²

ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra
Obdobie života a panovania Svätopluka

1 - Quiz
Architektúra: Aké sú hlavné znaky architektúry v období života Svätopluka?

- kamenné materiály, väčšinou pre románske kostoly a pevnosti ✓
- seno, slama na jednoduché domčeky ✗
- robustné základy a jednoduché formy ✓
- obchodné domy a veľké centrá ✗

2 - Quiz
Architektúra: Ktoré známe stavby boli postavené počas panovania Svätopluka?

- Nitrianska synagóga ✗
- Nitriansky hrad ✓
- kostol sv. Mikuláša v Nitre ✓
- kaľvária ✗

3 - True or false
Sochárstvo tohto obdobia bolo obmedzené a používalo primitívne sochárske techniky.

- True ✓
- False ✗

4 - Quiz
Sochárstvo: Ktoré témy boli často vyjadrované v sochárstve v období Svätopluka?

- postavy svätých ✓
- budovy ✗
- mestá ✗
- náboženské motívy ✓

5 - Type answer
Maliarstvo: Existujú dôkazy o rozvoji maliarstva v čase Svätopluka?

- nie ✓
- NIE ✓
- Nie ✓
- no ✓

6 - Quiz
Maliarstvo: Ktoré nálezy súvisia s maliarstvom v období panovania Svätopluka?

- fragmenty maľovaných fresiek ✓
- dekoratívne vzory na stenách kostolov a kláštorov ✓
- nádherné obrazy slnečnic ✗
- autoportréty ✗

7 - True or false
Úžitkové umenie, ako keramika a iné remeslá, bolo pravdepodobne veľmi bohaté a vyznačovalo sa výrazným umením.

- True ✗
- False ✓

8 - Quiz
Úžitkové umenie: Ktoré druhy úžitkového umenia bol typický pre toto obdobie?

- keramika ✓
- drobné remeslá ✓
- nástroje ✓
- obrazy ✗

9 - Puzzle
Ako sa umelecké prejavy v období Svätopluka porovnávajú s inými obdobiami v histórii Slovenska?

- Umenie v období Svätopluka sa zvyčajne považuje za skromné a málo výrazné v porovnaní s neskoršími obdobiami, ale predstavuje dôležitý kus historického dedičstva a poskytuje vhľad do kultúry tohto času. ✓

10 - True or false
Umelecký vplyv obdobia Svätopluka, najmä v architektúre a umení stavieb bol základ vývoja neskoršej slovenskej kultúry

- True ✓
- False ✗

² <https://bit.ly/ITVkahoot>

Elektronická časť
1. kategória
3. miesto

Dominik Barlík - logo

ZŠ Svätý Jur

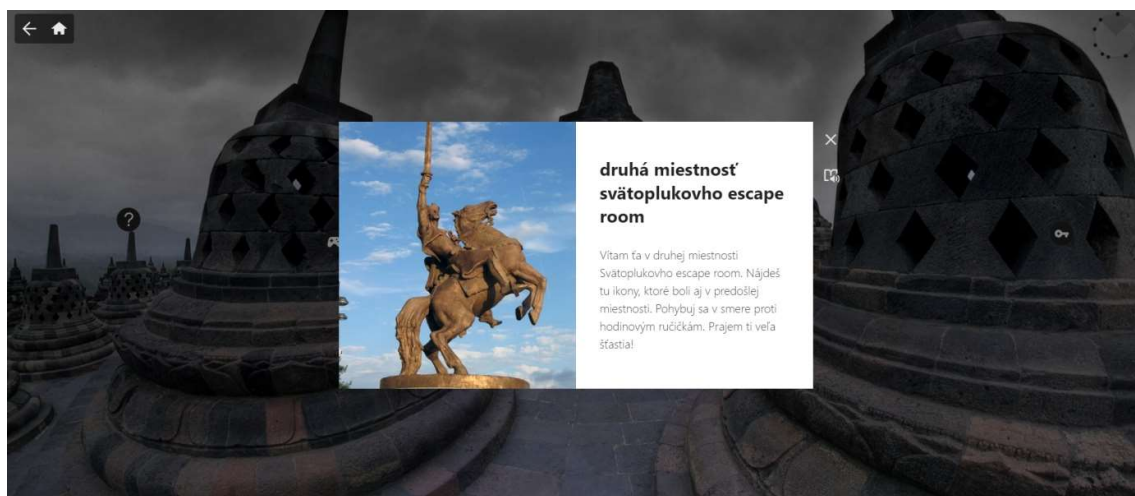
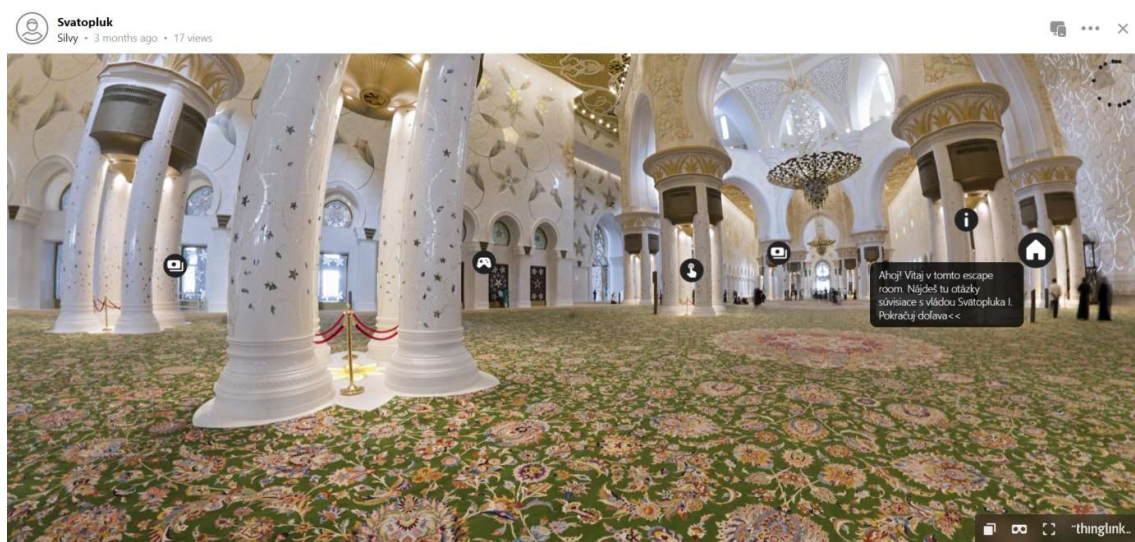
Symbolika súťaže Svätoplukovo kráľovstvo oživa

Elektronická časť
2. kategória
1. miesto

Silvia Pavelčíková – úniková hra³

ZŠ Svätý Jur
Obdobie života a panovania Svätopluka

³ <https://www.thinglink.com/video/1786125768137376421>

Elektronická časť
2. kategória
2. miesto

Skupina žiakov - video⁴

ZŠ Oskol, Kroměříž
Obdobie života a panovania Svätopluka

⁴ <https://zszobor.edupage.org/a/svatoplukovo-kralovstvo?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQ5NSZzdWJwYWdIPTY%3D>

Elektronická časť

2. kategória

3. miesto

Ruben Deckers – hra „Riskuj“⁵

ZŠ kráľa Svätopluka, Nitra
Obdobie života a panovania Svätopluka

	Svätopluk	Hrad	Sochy	Legedy	Úžitkové umenie	Maliarstvo
Team 1 0	100	100	100	100	100	100
Team 2 0	200	200	200	200	200	200
Team 3 0	300	300	300	300	300	300
Team 4 0	400	400	400	400	400	400
	500	500	500	500	500	500

flippity Quiz Show

© 2013-2023 Flippity.net. All Rights Reserved.

	Category1	Category2	Category3	Category4	Category5	Category6	Final
Name	Svätopluk	Hrad	Sochy	Legedy	Úžitkové umenie	Maliarstvo	Final
100Q	Na nádvori Nitranského hradu umierajúci kráľ Svätopluk rozdal svojim synom 3 príruky, aby im vysvetlil...	V akej nadmorskej výške sa nachádza Nitranský hrad?	Jeden z Nitranských domov je podpieraný svalnatým mužom, ako sa volá?	O jednom meste v Nitre sa tradovalo, že sa na ňom pravidelne zjavuje pannina Mária s malým Ježišom v náručí. Na ktorom?	Aký druh textilu sa vyrábala na Veľkej Morave z ovčej vlny a bol používaný na odevy a deky?	Ako sa nazývala technika maľby na stenu, ktorá sa používala na Veľkej Morave?	Aký titul používal Svätopluk v niektorých listinách?
100A	že budú najsilnejší v trojici	220 m n. m.	kováč Corgoň	v kostoliku sv. Michala Archanjela	súkno	freska	kráľ
200Q	Ako sa volali Svätoplukovi synovia.	Aký úrad sídli v dnešnej dobe na hrade?	Pred budovou pontránskeho múzea je v zemi zapichnutý bronzový meč kňaza Pribinu. Čo symbolizuje?	Tradiuje sa, že prasne o polnoci sa pod hradičným kopcem objaví veľký žemný pes s červenými očami. Kto je do neho zakliaty?	Aký názov niesla najznámejšia keramická nádoba na Veľkej Morave, ktorá mala tvar písmena B?	Aké boli hlavné motívy maliarskeho umenia na Veľkej Morave?	
200A	Mojmír, Svätopluk, Predslav	Biskupský úrad	mier	duch Turka	s-miska	biblické výjavy, svätci, anjeli	
300Q	Z akého rodu pochádzal Svätopluk?	Biskupský palác je verejne prístupný len jeden deň v roku, ktorý?	Za čo je Nitra vidaná Corgoňov?	V hornom meste sa zjavovala strašidelná postava. Vždy, keď ju niekto uvidel, nastalo nejaké nešťastie alebo prírodná katastrofa. O akú postavu išlo?	Aké zvieratá boli často zobrazované na zlatých náušniciach, ktoré nosili ženy na Veľkej Morave?	Kde sa nachádza najstaršia zachovaná freska na Slovensku, ktorá pochádza z doby Svätopluka?	
300A	z rodu Mojmirovcov	na sviatok sv. Cyrila a Metoda (5. júl)	Svojou nadprirodzenou silou dokázal ubrániť mesto pred nájazdmi Turkov	bezhlavý mních	hady	v Kestole sv. Emeráma v Nitre	
400Q	Koľkým panovníkom Veľkej Moravy bol Svätopluk?	Ktorý kňez sa spomína v prvej písomnej zmienke o hrade?	Kde sa nachádza najrozľahlejšia jaskynská bronzová socha zobrazujúca Svätopluka?	Poznáte legendu o strašidelnom žobrákovi? V uličke, ktorá smeruje od mostnej na hradičný kopec sa vždy o polnoci zjaví žobrák a pýtať drobné. Koho je to duch?	Aký názov mal typ zlatého náročníka, ktorý sa skladal z viacerých reťazov a mal bohatú ornamentiku?	Aký názov mal typ knihy, ktorá obsahovala lumnované (zobrazované) rukopisy a bola vyrábaná na Veľkej Morave?	
400A	tretím	Pribina	na nádvori Bratislavského hradu	chamtivého myšáka, ktorý bol veľmi lakomý	kolier	evanjeliár	
500Q	V ktorom storočí žil kráľ Svätopluk?	Z ktorého roku pochádza prvá zmienka o Nitranskom hrade? (tolerancia 50 rokov)	Ako sa volá katedrála, ktorá bola postavená v 11. storočí na mieste staršieho kostola z 9. storočia. V katedrále sa nachádzajú relikvie svätých Cyrila a Metoda, ktorí pôsobili na Veľkej Morave ako misionári a podporovali slovanskú písomosť.	Akú knihu uvrhol mních Vazil, ktorého dal oslepiť bratranec, aby sa nedostal na trón?	Ako sa nazývala technika zdobenia kovových predmetov, ktorá bola rozšírená na Veľkej Morave za Svätopluka?	Aký bol najznámejší evanjeliár, ktorý bol vyrobený na Veľkej Morave za Svätopluka?	
500A	9. storočie - 830 - 894	871	Biskupská katedrála sv. Emeráma, Andreja-Svorada a Benedikta.	Abý bola noc v Nitre na 2 dni. A aj sa tak stalo	repusovanie	Sásovský evanjeliár	

⁵ <https://bit.ly/ITVflippity>

Webové stránky, odkazy:

- www.matica.sk
- facebook.com/dmsnitra/
- facebook.com/maticasvk
- <https://zszobor.edupage.org/a/svatoplukovo-kralovstvo> - (dokumentácia k súťaži)

Finančnú a materiálnu podporu súťaži poskytli:

1. Nitriansky samosprávny kraj, odbor školstva
2. Dom Matice slovenskej, Nitra
3. AT STAV Nitra, s.r.o., Martin Huslica, Eva Huslicová, Nitra
4. BerCash, s.r.o., Andrej Berkes, Nitra
5. Quo Vadis, Marek Kormanovič, Eva Kormanovičová, Nitra
6. Toscana Nitra, s.r.o., Andrea Aboudi, Lotfi Aboudi, Nitra
7. H&T company s.r.o., Milan Török, Jana Töröková, Nitra
8. Sebestační, s.r.o., Matúš Molnár, Nitra
9. Dynamik Holding a.s., Vladimír Vikor, Nitra
10. KM Office, s.r.o.

SVÄTOPLUKOVO
KRÁLOVSTVO
2024 *ožíva*

ISBN 978-80-570-5707-9
EAN 9788057057079